

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1889. évi augusztus hó 22-ikén

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond*
egyházmegyei gondnok elnöklete mellett tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

NAGYVÁRAD,

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1889.

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1889. évi augusztus hó 22-ikén

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond*
egyházmegyei gondnok elnöklete mellett tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

NAGYVÁRAD,

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1889.

*A bihari ev. ref. egyházmegye Nagy-
váradon 1889. auguszt. 22-kén tartott
közgyűlésének*

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

J e l e n v o l t a k:

Szabó Károly esperes és Ritoók Zsigmond e. m. gond-
nok elnöklete mellett.

T i s z t v i s e l ő k:

Biró János, Csillag Lajos, Szemes László és Szigethi
Elek egyházi; Kiss Elek, Ertsey Dezső és Hegyesi Márton
világi tanácsbírák, Nagy Sándor, Zsigmond Ferencz egy-
házi, — Rácz Mihály és Miskolczy Árpád világi jegyzők,
Kocsis József lelkészgyámintézeti- Nádudvari Lajos köz-
pénztárnok, Dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyész, Sulyok
István levéltárnok.

L e l k é s z e k:

Veres Imre p.-tamási-i, Szokolai József p.-ujlaki,
Szalai Pál h.-k.-pályi i, Bokros Benedek száldobágyi, Bugyi
Sándor püspöki-i, Józsa Gábor n.-szántói, Vadon Miklós
nyüvedi, Bugyi Mihály h.-k.-ujlaki, Nyikos Sándor p.-toldi,
Szatmári László pósalakai, Surányi Lajos szalárdi, Csepelyi
Menyhért f.-vásárhelyi, Lévai Mihály jákó hodosi, Csák
Máté nagyvárad, Major Gyula pelbárthidai, Nánási Imre
m.-telki-i, Kiss Antal b.-sztt.-mártoni, Kovács János furtai,
Háger Miklós fugyi-i rendes-, Nagy István kismarjai he-
lyettes, Kiss Sándor m.-keresztési, Bódogh János siteri
segédlelkészek, Debreczeni Gyula és Végh József nagyvárad
vallástanárok.

K é p v i s e l ő k :

1. A tanítótestület részéről: Engi Ferencz és Kovács Gábor.

2. Ártándról: Ötvös Gyula presbyter.

3. Bojtról: Pető A. Mihály gondnok.

4. Fugyi-Vásárhelyről: Seres Mihály gondnok.

5. Hegyköz-Pályiból: Nagy Sándor egyházi jegyző.

6. Hegyköz-Száldobágyról: Szebeni Lajos presbyter.

7. Kis-Marjából: Halász Lajos gondnok.

8. Kis-Szántóról: Szücs István gondnok.

9. Mező-Keresztesről: Kis Sándor s. lelkész és Petőh Lajos gondnok.

10. Mező-Telkiből: Földesi Ferencz gondnok.

11. Siterből: Bódogh János s. lelkész és Maróhsi Imre.

12. Zsákáról: S. Szabó János gondnok.

13. Váncsodról: Szücs László gondnok.

45. szám. Elnök esperes a menny- s föld Urához bocsátott buzgó ima után, az idő rövidségére való tekintetből, az ismeretes tárgysorozatra utalva a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

46. szám. Olvastatott Szabó Károly esperes következő jelentése :

Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés !

Időszaki jelentésemet azon két érzékeny veszteség felemlítésével kell kezdenem, a mely egyházmegyénket tavaszi közgyűlésünk a f. évi ápril 11-dike óta érte.

Ápril 19-dikén néhai n. t. Ember Károly furtai lelkész hunyt el 76 éves korában, kinek ötven éves lelkészségéről a tavaszi közgyűlésünk alkalmával emlékezünk meg, és sok nemű elévülhetetlen érdemeit azon alkalommal méltattuk s vettük jegyzőkönyvünkbe.

Julius 7-dikén, néhai n. t. Könyves János volt nagyváradai gymnasialis tanár, és 42 éven át kismarjai lelkész végezte be a családjá, egyháza és egyházmegyénk szolgálatában munkás életét, szintén 76 éves korában.

Mindkét érdemes férfinak ; ugy is mint egyházmegyénk volt tanácsbiráinak emlékezetét kérem jegyzőkönyvünkben megörökíttetni, nyugvó poraik felett pedig lengjen szelid béke, és viraszszon a kegyeletes emlékezet !

zött

volt
segé

lelké
fogh

tán

nek
laszt

kész
tozva

kész
kiboc

nek,
egyed

a me
lelké

kisma

nek,
bocsá

a da
engec

lelkés

jegyz
csém

A jelzett két haláleseten kívül, a belhivatalnokok között következő változások történtek :

Ápril 13-dikán V. Kovács János legutóbb Rohrbachon volt felavatott lelkésznek adatott engedély a kismarjai segédlelkészségre.

Ápril 16-dikán Kágyi Lajos volt nagyváradai segédlelkész felhatalmaztatott ideiglenes minőségben a nagyváradai fogházlelkészi teendők végezésére.

Ápril 27-dikén, Bódogh János furtai segédlelkész Furtán időközi lelkészszé neveztetett ki.

Május 27-dikén Kiss Antal volt darvasi segédlelkésznek a b.-sztt.-mártoni rendes lelkészségre, melyre megválasztatott, esperesi beleegyezés adatott.

Julius 3-dikán Szöllősi Imre a nagykeréki-i segédlelkészségből a debreczeni egyházmegyében B.-Ujfaluba változván elbocsáttatott.

Julius 3-dikán Bélteki Géza volt esztári időközi lelkész Nagykerékibe Gaal Imre lelkész mellé segédlelkészül kibocsáttatott.

Julius 15-dikén Kovács János debreczeni segédlelkésznek, ki furtai rendes lelkészszé választatott, esperesi beleegyezés adatott.

Julius 16-dikán Kiss Sándor volt konyári segédlelkész a mezőkeresztesi egyházba Ember Pál lelkész mellé segédlelkészül kibocsáttatott.

Julius 22-dikén Nagy István darvasi segédlelkész a kismarjai egyházba helyettes lelkészül kineveztetett.

Julius 23-dikán Koncz Sándor volt bojti segédlelkésznek, ki a heves-nagykunsági egyházmegyébe távozott elbocsátás adatott.

Julius 28-án Kálmán Béla volt sassi időközi lelkésznek a darvasi segédlelkészségre Matólesi János lelkész mellett engedély adatott.

Julius 31-én V. Kovács János volt kismarjai segédlelkésznek, ki Debreczenbe távozott, elbocsátás adatott.

A b.-sztt.-mártoni, fugyii és furtai lelkészválasztások jegyzőkönyveit és iratait a tárgyalás folyamán lesz szerencsém előterjeszteni.

A tanítói testületben változás nem történt.

A f. évi július 24-én dúló vihar majd minden egyház-

ban tett kisebb és nagyobb károkat, de a bejelentések szerint különösen :

Pósalakán a villám — ha bár nem gyújtott is, a tornyot és templomtetőt nagyon megrongálta.

Fugyiban a vihar a tornyot a templom tetejére döntötte.

B-Szt.-Mártonban a torony gombját leütötte s a bál-dogozást fölszakította.

Fugyi-Vásárhelyen a tornyot és templomtetőt megtépte a vihar, az aug. 11-én épen a lelkészlak szomszédjában kiütött és nagymérvűvé lett tűzveszély, — ha bár egyházi épületek el nem égtek is — az oltás végett a lelkészilakra özönlött népség a lelkésznek jelentékeny károsodást okozott.

Himlő vagy más járvány miatt szüneteltek az iskolák hat egyházban. Szalárdon 2, Ártádon 1, Paptamásiban 2, Sirerben 2, Csatáron 2, Biharon 2, összesen tizenegy iskola.

Az egyházlátogatás f. évi június 13-tól június 28-ig egy időben három körben, három küldöttség által, — és pedig a Sárréti körben n. t. Szemes László és Szigeti Elek tanácsbíró, — a hegyköz-berettyóvölgyi körben n. t. Biró János tanácsbíró és t. Kocsis József lelkész gyámoldai pénztárnok, — a körözsvölgyi körben n. t. Csillag Lajos tanácsbíró és esperes által fogاناتosított.

Egyházaink nagy többsége rendben és békességben találtatott. Erkölcsi és szellemi tekintetben, ha bár lassu, de folytonos előhaladás észlelhető. Anyagi tekintetben is a népesebb egyházak, sőt a kisebbek is előhaladást tesznek. Mezőkeresztes kényelmesnek és diszesnek ígérkező lelkész-laka ujonnan építésével, a hozzákötött várakozásnak mint elsőrendű egyház egészen megfelel. Ártánd, Mező-Telki, Paptamási templomuk és tornyuk kijavításával elismerésre méltó munkát végeztek.

De vagynak fájdalom! kivételek is.

1. Nagyszántó. Ezen egyházban az egyházlátogató küldöttség jelensége szerint „az egyházi élet csak nem teljesen szünetel, a lelkészt és gyülekezetet ellenségként szemben állított viszály miatt, a melyet a lelkészt felmentő egyházkerületi ítélet épen nem csendített le. Nincsen, aki határozzon és a hozandó ítéletet végrehajtsa. A templom közveszélyes állapotban, hatósági bezárása minden pillanatban várható és szükséges is. Az iskoláztatásra semmi gond. Ezen egyház további fentmaradása az egyházi törvények

182-ik §-kének b) pontja alkalmazásával eszközölhető, a melynek minél előbb megtörténe felette kívánatos, s általunk sürgető szükségének jeleztetik.

2. Nagy-Kereki. „Ezen egyház anyagi tekintetben teljes ziláltságban van, az iskolák falai széthasadozva, meszeletlen állapotban, rondán és piszkosan néznek ki, iskolai felszerelés egyetlen egy darab sem látható, a belhivatalnokok lakait saját költségükön kénytelenek meszeltetni; lelkész és tanítók javadalma nagy mérvben hátrálékban van, az egyháztanács hozott végzései papíron, végrehajtás nélkül maradnak stb.“

3. Less, hol a lelkésztanító előhaladott korától kitelhető erélylyel végzi teendőit, de a gyülekezeti tagokkal a békességet fentartani, az egyháztagokban iránta élő ellenszenv miatt nem tudja.

4. Körözs-Nagyrév, békessége ugyan nincsen felzavarva, de véleményünk szerint szegénysége, — lelkésztanítójának tapintat hiánya — és a tanításban egészen páratlan volta miatt, évről évre hanyatlík. Itt az állami iskolába járó ev. ref. növendékek vallásos oktatása és — a presbyterek nyilatkozata szerint — a templomi éneklés, a növendék és gyülekezeti tagok vallásossága fentartására nem levén elegendő, daczára a már többször tett figyelmeztetésnek: a lelkésztanítótól a tanítói javadalom elvonásával, s a vallás-tanításért az állam által adott 40 forintnak is odacsatolásával, valamint az egyházmegye hozzájárulásával, haladéktalanul egy ideiglenes tanítói állomás lenne szervezendő, hogy a vallástanítás és templomi éneklés tovább ne veszélyeztessék.

Az egyházak életmozzanatainak adatait a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

II. Népmozgalmi adatok.

1. Anyaegyház van 42.

2. Leányegyház van 1.

Nagytótfalu, hol a népesség 52 lélekre leapadt, úgy hogy ev. ref. iskola köteles nincsen.

3. Fiókegyház van 116. A fiókegyház között Jósteleken, Csátár anyaegyház mellett a lelkek száma 62-re növekedett.

4. Rendes lelkész van 42. Egy állomás — a kis-marjai — betöltés alatt van.

5. Segédlelkész van 5. M.-Keresztesen, N.-Kerekiben, Sitterben, Darvason és Nagyváradon.

6. Helyettes lelkész van 1. Kis-Marjában.

7. Lélekszám az anyaegyházban fi 23.125, nő 23.108, együtt 46.233 Lélekszám a fiókegyházban fi 362, nő 308, együtt 670 Lélekszám több az előző évinél fi 537, nő 252, együtt 789.

8. Szülöttek száma törvényesen fi 1000, nő 912, együtt 1912. Szülöttek száma törvénytelenül fi 127, nő 137, együtt 264. Szülöttek száma halva fi 47, nő 30, együtt 77. Szülöttek száma kevesebb az előző évinél 38-al. A szülöttek száma a népességnek 4.80 százaléka (mult évben 4.96).

A törvénytelenül születettek a születetteknek 13.0 százaléka (mult évben 12.43.)

A halva szülöttek a szülötteknek 4.02 százaléka (mult évben 3.05.)

A szülöttek legnagyobb százaléka van Lessen 9.56, F.-Vásárhelyen 9.09.

A törvénytelenül szülöttek legnagyobb százaléka Nagyváradon : 31.54, Lessen : 18.18.

Törvénytelenül születés nem volt Kísszántón és Fugyiban.

Halva születettek legnagyobb százaléka van Kis-Jenőben 13.63, Sitterben 8.33.

Halva szülöttek nem voltak 17 egyházban.

9. Meghaltak : fi : 867, nő : 854, együtt : 1721.

Öngyilkos ezek közt fi : 11, nő : 2, együtt : 13.

Több halt meg a mult évinél fi : 71, nő : 58, együtt : 129-czel.

A meghaltak száma a népességnek 3.67 százaléka (mult évben 3.45.)

Halottak legnagyobb százaléka van F.-Vásárhelyen : 6.49, Lessen : 6.08.

Halottak legkisebb százaléka van Kísszántón : 1.02, Pelbárthidán : 1.59.

10. Házasultak tisztán : 195, vegyesen : 73, együtt : 468 pár (mult évben 475.)

Házasultak a lélekszámnak 0.99 százaléka.

A vegyes házások az összes házasultaknak 15.5 százaléka.

11. Áttértek : fi : 10, nő : 14, együtt : 24 (mult évben 20.)

12. Kitérték: fi: 10, nő: 11, együtt 21 (mult évben 14.)

13. Tankötelesek 6—12 évig fi: 2794, nő: 2268, együtt: 5462 (mult évben: 5328.)

Tankötelesek a népességnek 11.56 százaléka (mult évben 11.56.)

Iskolába járók fi: 2716, nő: 2127, együtt: 4843. (mult évben 4982)

Iskolába járók a tanköteleseknek 88.80 százaléka (mult évben 93.48.)

Iskolát a tanköteles évek előtt elhagyottak, fi: 69, nő: 57, együtt 126, (mult évben 235.)

Az iskolát a tanköteles évek előtt elhagyottak az összes tanköteleseknek: 2.30 százaléka (mult évben: 2.53.)

Iskolázatlanok, fi: 107, nő: 82, összesen: 189 (mult évben 212.)

Iskolázatlanok a tanköteleseknek: 3.50 százaléka (mult évben: 3.97.)

Iskolakötelesek legnagyobb százaléka van Kisszántón: 22.58, P.-Ujlakon 18.82.

Iskolaköteleseknek legkisebb százaléka van Lessen: 6.08 M.-Telkiben: 8.37.

Iskolába járók 100 százaléka van: Ártánd, Bors, Fugyi, H.-K.-Száldobágy, M.-Telegd, N.-Kereki, N.-Szántó, Nyüved, Pelbárthida, Pósalaka, P.-Ujlak és P.-Told egyházakban.

Iskolába járók legkisebb százaléka, Lessen: 50.00, Nagyréven: 55.22.

14. Tankötelesek 12—15 évig fi: 970, nő: 939, együtt: 1909 (mult évben 1993.)

Tankötelesek a népességnek 4.08 százaléka (mult évben 4.32.)

Iskolába jár fi: 438, nő: 383, együtt 821 (mult évben 805.)

Iskolába jár a tanköteleseknek 43.90 százaléka (mult évben 40.39.)

Iskolába nem jár fi: 535, nő: 553, együtt: 1088 (mult évben 1188.)

Iskolába nem jár a tanköteleseknek 56.99 százaléka (mult évben 59.60.)

Ismétlő iskola nincsen 26 egyházban.

Konfirmáltattak : fi : 374, nő: 379, együtt: 753
(mult évben (755.)

Konfirmáltatott a népességnek 1.61 százaléka (mult évben 1.63.)

Konfirmáltatott a 12—15 évig tanköteleseknek 38.90 százaléka (mult évben 37.86.)

A lelkek száma összesen több az 1888 évinél 789-el.

A szülöttek száma összesen kevesebb az 1888 évinél 38-al

A meghaltak száma több az 1888 évinél 129-el.

A házasultak száma kevesebb az 1888 évinél 7-el.

Az áttértek száma több az 1888 évinél 4-el.

A kitértek száma több az 1888 évinél 7-el.

A 6—12 évig tankötelesek száma több az 1888 évinél 134-el.

Az iskolába járó száma kevesebb az 1888 évinél 139-el.

A 12—15 évig tankötelesek száma kevesebb az 1888. évinél 84-el.

Az iskolába járó tankötelesek száma több az 1888 évinél 16-al.

A konfirmáltak száma kevesebb az 1888 évinél 2-vel.

II. Az egyházak vallásos erkölcsi állapota.

III. Az egyházak rendezettsége.

IV. Az egyházak anyagi állapota az 1888. évi augusztusi jegyzőkönyvben kimutatott adatokról kevés eltéréssel most is olyan.

Új építkezések s nagyobb javítások tétettek Mezőkeresztesen, hol új lelkészlak építtetett, s templom toronytető javíttatott, Ártádon, M.-Telkiben és Pap-Tamásiban, hol a templomok ét tornyok javíttattak.

V. Kegyes adományok.

1. Ártádon: Khon Ignác 5 frt, Steiner József 20 frt, M. Nagy József 5 frt, ngos Platthy Józsefné urnó 100 frt, Rimanóczi Kálmán nagyváradai építész 75 frt, Csapó Ferencz főmérnök 8 frt, Szőke Sára 2 frt, Szendrei Sándor 5 frt, id. Tolvaj András 5 frt, összesen 225 frt.

2. B.-Szentmártonban: Sándor Zsuzsanna hagyománya 100 frt.

3. Biharon : egyesek az egyház javára 10 frt.

4. Borson: többen 32 frt.
5. Csökmön: Néhai K. Piros Péter 60 frt, többen 9 frt 10 kr., urvacsorához kenyeret és bort adtak többen 15 frt értékben összesen 84 frt 10 kr.
6. Darvason: néhai Varga Sándor 25 frt.
7. Élesden: az egyháznak Kosztán Péter gör. kel. 2 frt; az iskolának Makai Károly lelkész 4 frt 35 kr., Hericz Kálmán r. kath. 1 frt, Nagy Miklós r. kath. 3 frt; szegény alapra Pusztai József 8 frt, Balogh András 20 frt, összesen 38 frt 35 kr.
8. Furtán: többen 43 frt.
9. H.-K.-Kovácsiban: Nagy Péter 3 frt 20 kr., néhai Lakatosné-féle hagyaték 50 frt, összesen 53 frt 20 kr.
10. H.-K.-Pályiban: toronytetőzési alapra többen 80 frt, dr. Valner Ödön ügyész 4 frt, harangozási díjban többen 31 frt, Végh Mariska k. a. a templomi szószékre egy diszes terítőt adott, összesen 115 frt.
11. H.-K.-Száldobágyon: Kis Károly 2 frt, Boros Sámuel 2 frt, Bonnár Sára 3 frt, Kis András 40 frt, Szabó Zsuzsanna 2 frt, Szebeni Ágnes 5 frt, összesen 54 frt,
12. H.-K.-Ujlakon: Pap Istvánné 1 frt.
13. Kis-Marjában: 6 véka és 25 liter buza, értéke 6 frt 25 kr.
14. Mezőkeresztesen: Tekintetes Ertsey Dezső és neje Bige Irma az urasztalához 2 db. khinai ezüst kannát 120 frt, özv. Bégányi Bálintné egy ezüst tányért 35 frt, többen 54 frt, összesen 209 frt,
15. Mező-Telegden: templom meszeltetésre többen 50 frt, kántori alapra 8 frt, összesen 8 frt.
16. Mező-Telkiben: özv. Zathureczky Gedeonné egy szószék terítőt és szószék lépcsőnek fát, Lukács János és Lukács József a templom menyezet festésére 18 frt, Gál Mária pósalaki lakos egy urasztali terítőt, többen kézi és ígás napszámot, együtt 250 frt.
17. Nyüveden: Rigó Ferencz földbirtokos 5 frt.
18. Paptamásiban: toronyépítésre Weisz Sámuel 6 frt, Egri Salamon 2 frt, Tóth István ács 2 frt, összesen 10 frt.
19. Pelbárthidán: többen 38 frt.
20. Pósalakán: néhai Brachtfeld Jakab hagyománya az iskola javára 14 frt 93 kr, a községi bíró büntetéspénzt adott 5 frt, összesen 19 frt 93 kr.

21. Püspökiben : orgona javára többen 106 frt 10 kr, szegény alapra egy valaki 5 frt, Bognár Károly r. kath. iskolai könyvekre 3 frt, tekintetes Kiss Elek főszolgabíró ovodai czélokra 5 frt, urvacsorához bort adtak Dajka András, özv. Ladányi Lajosné, Patai Sándor, Bugyi Sándor, özv. Szabó Istvánné, összesen 119 frt 10 kr.

22. P.-Toldon: szegény alap javára többen 3 frt 60 krajczár.

23. Siteren: néhai Lakatos Sándor 5 frt, Jákó Miklós 5 frt, Varga Károly és neje Egri Berta a szószékre egy bárszony terítőt ajándékoztak, összesen 10 frt.

24. Szentjánoson : a debreczeni főiskola tápintézetére Szemes László 100 frt, az egyháznak Varga Sára 20 frt, többen a pompa harangozásért 53 frt, összesen 173 frt.

25. Zsákán : Á. Szücs Jánosné 5 frt, K. Szabó János 5 frt, együtt 10 frt.

26. Váncsodon : Tekintetes Járczy Sándor a fiiskola építéshez 6000 téglát értéke 60 frt.

Huszonhat egyházban gyült összesen 1753 frt 53 kr

VI. Tanügy.

Van egyházmegyénkben 38 egyházban 54 ev. ref. egész elemi iskola. Három egyházban: Nagyvárad, Jákó-Hodos és Mező-Telegden az iskolák mind — Élesden a leányiskola községi, Körözs-Nagyréven és a nagytótfalui leányegyházban államiak.

Az 54 elemi iskolából :

1. I—III. osztályu	2
I—IV. „	8
I—V. „	18
I—VI. „	26
2. Tantermek száma 60, működik benne :	
Lelkésztanító	5
Rendes fitanító	48
Ideiglenes tanító	4
Segédtanító	1
Rendes nőtanító	3
3. II. osztályt vezet	7
III. „ „	2
IV. „ „	12

V. osztályt vezet	21
VI. „ „	18
4. Csak fiukat tanít	20
Csak leányokat „	18
Fiukat és leányokat tanít	22
5. Képesítve van oklevéllel	26
„ „ igazolvánnyal	28
„ „ kibocsátvánnyal	2
„ „ mint lelkész tanító	4
6. Állandó tanító	56
Ideiglenes	4
Segéd	1
7. Az egyházkerület B. tanterve szerint tanít	21
„ C. „ „ „	39

8. Taneszközökkel fel van szerelve :

Kellően 20.

Hiányosan 17 egyház iskolája, nem jelentetett be öt egyházból.

9. Nem tanított tantárgyak :

Testgyakorlat nem tanítottatott 32 iskolában.

Magyar nyelvtan 2 iskolában, F.-Vásárhelyen és N.-Szántón.

Földrajz kéthelyen : F.-Vásárhelyen és Kisjenőben

Történelem egy helyen : F.-Vásárhelyen.

10. Az első félévi közvizsga későn tartatott meg, Borson april 7, H.-K.-Száldobágyon márcz. 3, Kismarján márcz 24, Darvason márcz. 17, Bojton márcz. 24.

11. Nem az egyházmegye által meghatározott időben konfirmáltak : Furtán husvétkor, Körös-Nagyréven áldozó csütörtökön. Általában, a hol VI-ik osztály nincsen az iskolában, ott a növendékek elhagyták az iskolát mihelyt konfirmáltattak, sőt több helyen mihelyt 12-ik évöket betöltötték.

12. Mulasztás történt tetemes mérvben 24.

„ „ kevés „ 14.

„ nem jelentetett 1 egyházból,

Borsból.

13. Az iskolákban felmutatott eredmény, ha bár voltak igen gyenge alig kielégítő eredményű iskolák is, — a tanítás szünetelése és több elősorolt elfogadható okok figyelembe vétele mellett, általában jónak mondható.

Kitünőknek jelentem be az egyházlátogatói előterlesztés folytán :

1. A mezőkeresztesi nagy fiiskolát Kovács Gábor,
2. A mezőkeresztesi kis leányiskolát Beksi Ziza, Eszenyi Károlyné,
3. A kismarjai nagy fiiskolát Mezei Imre és
4. A kismarjai kis fiiskolát Farkas Elek tanítók vezetése alatt.
5. Szabó Lajos, 6. Szabó László, 7. Gross Janka és
8. Álbisi Katalin püspöki-i tanítókat, összesen 8.

Dicséretes eredménnyel működött 15,

Elegendő " " 26

Kielégítő " " 11 tanító.

14. A tankötelesekből egy tanítóra esik 91

Az iskolába járókból " " 81

Tiszteletteljes jelentésem folytán a nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlés intézkedését kérem :

1. Az elhunyt két nagytiszteletű lelkész emlékének jegyzőkönyvi megörökítése.

2. A nagyszántói,

3. Nagykereki-i,

4. Lessi,

5. Köröznagyrévei egyházak ügyeiben.

6. A Csatárhoz tartozó Tóttelek fiók egyházban felfezaporodott hitsorsosoknak a tóteleki r. kath. iskolába járó gyermekeik vallásos oktatása ügyében.

7. Az egyháznak az iskoláztatás pontosabbá tételére, az egyházmegye tanügyét és az iskolás növendékek feljáratását illető rendeleteinek figyelemben tartására, s az illető tanítóknak az egyházkerületi tanterv betartására köteleztetésük iránt.

Tisztelettel beterjeszti

Nagyváradon, 1889, aug. 22.

A Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei közgyűlésnek :

alázatos szolgája

Szabó Károly.

esperes.

Az egyházaink s iskoláink anyagi és szellemi ügyeit minden részleteikben feltüntető esperesi jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe

vétetni határoztatik s esperesnek a gondos összeállításért elismerés nyilváníttatik.

47. szám. Esperes jelenti, hogy Mezey Mihály és Pappszász Károly világi tanácsbírák másnemű halaszthatatlan teendőik miatt jelen gyűlésen részt nem vehetnek.

Sajnos tudomásul vétetik.

48. szám. Esperes fenti számban közlött jelentésében tudomására hozza egyházmegyénknek, hogy Ember Károly furtai lelkész, kinek ötven éves buzgó lelkészkedéseért az egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlésén adózott méltó elismeréssel, a f. évi április 19-dikén, 76 éves korában bevégezte áldásdus életét.

Fájdalommal értesül egyházmegyénk a lelkészikar egyik veterán tagjának Ember Károly furtai lelkésznek elhunytáról, ki hosszú éveken keresztül nem csak saját egyházában, hanem egyházmegyénkben mint tanácsbíró is lankadatlan buzgósággal és bölcsességgel töltötte be hivatalát s ez által magának elévülhetlen érdemeket szerzett; munkás életének emlékét jegyzőkönyvünk lapjain megörökíteni elhatározza.

49. szám. Ugyancsak az esperesi jelentés hozza tudomásra Könyves János kismarjai lelkész s egykor tanácsbírónak szintén 76 éves korában 42 éves lelkészkedés után f. évi július 7-dikén bekövetkezett halálát.

Mély részvétellel értesül egyházmegyénk a vesztességről, mely elébb nagyváradai gymn. tanár majd 42 éven keresztül kismarjai lelkész és tanácsbíró n. t. Könyves János halálában családját egyházát és egyházmegyénket sujtotta; nevét jelen jegyzőkönyvi számban megörökíteni elrendeli.

50. szám. Az esperesi jelentésből kitűnőleg a nagyszántói ev. ref. egyházban az egyházi élet teljesen szünetel azon viszály és gyűlölség miatt, mely lelkészt és gyülekezetet egymástól elválasztja, s mely miatt a legszükségesebb dolgokban sem történik semmi intézkedés; az iskoláztatásra semmi gond, a templom közveszélyes állapotban, hatósági bezáratása mindennap várható.

Megdöbbenéssel értesül egyházmegyénk emez elszomorító viszonyokról, s midőn egyfelől a nagyszántói egyház presbyteriumát teljes felelősségé-

nek kimondása mellett a templom mielőbbi kijavításához szükséges intézkedés megtételére szigoruan elkötelezi: másfelől meg lévén győződve, hogy az ottani lelkész vezetése alatt a nagyszántói egyházban a szükséges jórend helyre nem állítható, s a szunnyadóban levő egyházi élet föl nem éleszthető: megbizsa esperest, hogy Józsa Gábor n.-szántói és egy más lelkész között az illető egyházak beleegyezésével eszközöljön cserét, a mi ha békés uton nem sikerülne, az esetben a nagyszántói egyházban ez abnormis viszonyok valódi okának felderítése s lehető orvoslása végett vizsgálatot tartasson, s a vizsgálat eredményét a jövő gyűlésre terjessze be.

51. szám. A kánonszerű egyházlátogatóság jelenti, hogy Nagykereki anyagi tekintetben teljes züláltságban van, az iskolák falai széthasadozva, meszeletlen állapotban, rondán és piszkosan néznek ki, iskolai felszerelés semmi, lelkész és tanítók javadalma nagyrészbén hátralékban van.

Egyházmegyénk nagy sajnálkozással s rozszalásának nyílt kifejezése mellett vesz tudomást arról, hogy Nagykereki, a mely egyház jó vezetés és ügybuzgóság mellett legvirágzóbb egyházaink között foglalhatna helyet, annyira zülált vagyoni viszonyok között van, hogy sem hivatalnokait fizetni, sem épületeit renováltatni, vagy épen tisztántartani nem képes, — hogy tehát ezen egyház a további bajoktól megóvassék, s a nagyobb mérvű elsüljedéstől megmentessék: az egyházi törvény 28. §-a 5. és 14-ik pontjaira hivatkozással a legkomolyabban utasítja az egyházi előljáróságot, s különösen annak elnökét, hogy vagyoni ügyeiket, nagymérvű hátrányköveteléseik behajtása, s a szükségesnek megfelelő, biztos alapon nyugvó költségvetés készítése által a legsürgősebben rendezzék, s a jövő 1890-ik évi január 1-ig az esperesi hivatalhoz terjesszendő jelentésükben, anyagi züláltságuk valódi okát, valamint azt is adják elő, hogy mimódon vélnek és akarnak bajaikon segíteni, — különben az egyházmegye vizsgálatot rendel s a ta-

lálándókhoz képest a hibásokat fegyelmi eljárás alá vonandja.

52. szám. Ezzel kapcsolatban olvastatott a nagy-kereki-i egyháztanácsnak a tavaszi egyházmegyei gyűlés 34. sz. a. a nagy-kereki-i orsz. közalapadó hátrányok behajtását elrendelő végzésére f. évi május 12-kén hozott határozata, mely az adóbeszedés módját állapítja meg.

Egyházmegyénk hivatolt végzésének teljes fentartása és ismételése mellett elvárja a nagy-kereki-i egyháztanáctól, hogy mint már a tavaszi gyűlés végzése által is elköteleztetett, f. évi szeptember 1-ső napjáig közalap adóhátrányát teljesen behajtassa, s illető helyre beszolgáltassa, ellenkező esetben már most megbizsa esperest, hogy az egyháztanács és lelkész költségére az ügy megvizsgálása és rendbehozatala céljából bizottságot küldjön ki.

53. szám. Esperes jelentése szerint Körözs-Nagyrev szegénysége, lelkésztanítójának tapintat hiánya s a tanításban teljes járatlansága miatt évről-évre hanyatlik.

Szomoruan szemléli egyházmegyénk e nemzetiségi és vallási tekintetből órállomásra hivatott végegyházunk süllyedését, s teljes meggyőződése, hogy ezen egyház az elenyészéstől csak úgy óvható meg, s az abban és nagykiterjedésű vidéken lakó hitsorsosaink csak úgy menthetők meg egyházunknak és nemzetünknek, ha mint már egyházmegyénk célba vette, K.-Nagyrev központon egy erős missziói állomás szerveztetik; de ezen magasztos cél erőnk korlátolt volta miatt ma még kivihetetlen, — másfelől pedig K.-Nagyreven ev. ref. növendékeink vallásos oktatásáról gondoskodni elodázhatlan és sürgős szükség lévén, ideiglenes intézkedéssel vél az égető bajon segíteni. E célból a körözs-nagyrevi ev. ref. vallásu növendékek vallásos oktatására, a templomi és temetési éneklés vezetésére egy ideiglenes s. tanítóság felállítását elhatározza s az állomás javadalmazásához az egyházmegye közpénztára 200 frttal járul, s egyszersmind ide csatolja az állam által a vallástanításért adott 40 forintot és a

lelkésztanító által eddig a vallástanításért élvezett mintegy 76 forintnyi tanítói illetményt. Az ekként 300 forintot meghaladó fizetés mellett a s. tanítói állomás haladéktalan betöltésével esperes megbizatik.

54. szám. Esperes jelenti, hogy Csatár anyaegyházhoz tartozó Tóttelek fiók egyházban jelentékeny számú ev. ref. vallású növendékeink vannak, kik az ottani r. kath. iskolába járván, vallásos oktatásukról gondoskodni elodázhatatlan kötelességünk.

Midőn a tótteleki fiók egyházban ev. ref. hiveink szaporodása felett örömet fejezi ki egyházmegyei gyűlésünk, egyszersmind felhívja az anyaegyház lelkészét. T. Bedő Károlyt adjon véleményét az iránt, mimódon lehetne fiók egyháza ev. ref. vallású növendékeit a vallásos oktatásban legcélszerűbben részesíteni.

55. szám. Az iskoláztatásra nézve esperes jelenti, hogy az ismétlő iskolák ügye fennakadt, még oly helyeken is a hol már előbb fennállott, a múlt évben szűnő félben volt, némely helyeken a mindennapi iskoláztatásra sem fordítatik kellő gond, más helyeken pedig több tantárgyak nem taníttatnak.

Miután az egyházmegyei gyűlés arról értesült, hogy Biharmegye törvényhatósági bizottsága a legközelebbi időben intézkedett már az ismétlő iskolák szervezése iránt, semmi különös eljárás szüksége nem forog fenn; utasíttatnak azonban az egyházak presbyteriumai, hogy a mely községek nem tennék meg e tekintetben a szükséges intézkedést, ezen mulasztásról az illetékes politikai hatóságnál tegyenek jelentést, s remélhető, hogy jelentésök kívánt sikert eredményez.

A mi pedig az iskoláztatás rendetlenségét, lanyhaságát s némely tanítóknak az egyh. ker. tantervtől eltérő működését illeti: utasíttatnak az egyházi előjáróságok a rendes iskoláztatás szigorú keresztül vitelére; az illető tanítóknak pedig az egyházkerületi tanterv pontos betartása azzal ajánlatik figyelmökbe, hogy újabbi mulasz-

zo

ülé
tar
be

8,
Pá
sz
a
La
ne

üg
Tó
rin
re

je
38
Fe
Va
Be
ki
eg
M

to
sz
és

M
sé
uj

2
Z
z

tás s az egyh. ker. tantervtől eltérő hiányos tanítás fegyelmi eljárást von maga után.

56. szám. Olvastatott az állandó szavazatbontó bizottság következő jelentése :

A) A folyó évi június 12-kén Nagyváradon tartott ülés jegyzőkönyve, mely szerint az egyházmegyei egyházi tanácsbiróságra és egyházmegyei ügyészségre 41 egyházból beérkezett összesen 42 szavazat a melyből nyert :

a) a tanácsbiróságra : Nádudvari Lajos 20, Csák Máté 8, Kocsis József 6, Nagy Sándor 2, Rigó Lajos 2, Ember Pál, Bugyi Sándor, Makai Károly, Vadon Miklós 1—1 szavazatot, és így általános többséget senki sem nyervén a 3 legtöbb szavazatot nyert egyén, névszerint Nádudvari Lajos, Csák Máté, Kocsis József újabb szavazás alá lesznek bocsátandók.

b) Az ügyészségre : dr. Fazekas Imre nagyváradai ügyvéd 37, Prichistál Antal, Márton Ferencz, Millye Gyula, Tóth Dezső és Hegyesi Márton 1—1 szavazatot, melyszerint Dr. Fazekas Imre nagy szótöbbséggel a bihari ev. ref. egyházmegye ügyészéül megválasztatott.

B) Ugyanazon bizottság f. évi június 26-dikán felvett jegyzőkönyve szerint az egyházmegyei egyházi jegyzőségre 38 egyházból 39 szavazat érkezett be, melyből Zsigmond Ferencz 18, Lévai Mihály 8, Csák Máté 5, Rigó Lajos Vadon Miklós 2, Falusy Károly 2, Surányi Lajos, Bokros Benedek 1—1 szavazatot nyervén, általános többsége senkinek sincsen, minek folytán a 3 legtöbb szavazatot nyert egyén, névszerint Zsigmond Ferencz, Lévai Mihály, Csák Máté újabb szavazás alá lesznek bocsátandók.

C) Ugyanazon bizottságnak f. évi aug. 21-dikén tartott üléséről felvett jegyzőkönyv, mely szerint a másodszori szavazat alá bocsátott egyházmegyei egyházi tanácsbiróságra és jegyzőségre beérkezett 41 egyháztól 42 szavazat, melyből

a) A tanácsbiróságra nyert Nádudvari Lajos 21, Csák Máté 18, Kocsis József 3 szavazatot s így általános többséget senki sem nyervén. Nádudvari Lajos és Csák Máté újabb szavazás alá lesznek bocsátandók.

b) A jegyzőségre Zsigmond Ferencz ártándi lelkész 27, Csák Máté 7, Lévai Mihály 7 szavazatot nyervén, Zsigmond Ferencz általános többséggel egyházmegyei jegyzőül elválasztatott.

A felolvasott jegyzőkönyvekből örömmel értesül egyházmegyei közgyűlésünk arról, hogy az egyházmegyei ügyészségre Dr. Fazekas Imre nagyváradai ügyvéd, a jegyzőségre pedig Zsigmond Ferencz ártándi lelkész gyűlekezeteink szavazatainak nagy többségével lettek megválasztva, s midőn őket hivatalaikban készséggel megerősíti felhívja egyszersmind hivatalos esküjök letételére, mit azok kész szívvvel teljesítvén, s magukat továbbra is egyházmegyénk szolgálatára ügyszerezetők egész melegével felajánlván, székeiket általános éljenzések között elfoglalják.

Az egyházmegyei tanácsbiróságra, a másodszori szavazás sem vezetvén kellő eredményre, harmadszori szavazásra a két legtöbb szavazatot nyert lelkész Nádudvari Lajos és Csák Máté kitűzetnek, a szavazás elrendelésével esperes megbízatván.

A szavazatot nem küldött h.-k.-pályi-i, darvasi, élesdi és h.-k.-kovácsi-i lelkészek mulasztásaik igazolására felhivatnak, nem igazolás esetén a szabályszerű 1—1 frt pénzbírság fizetésére utasíttatnak.

A Kismarjából és Pap-Tamásiból későn küldött szavazatok felbontatlanul megsemmisítendőek.

57. szám. Zsigmond Ferencz ártándi lelkész az egyházmegye tavaszi gyűlése 4. számú végzésével az ártándi egyház szavazatának szabálytalan kiállításáért reá rótt 1 frt pénzbírság fizetése alól felmentését kéri azon okon, mert ő a kifogásolt szavazatot jegyzőkönyvi kivonat alakjában küldte be, ez esetben pedig a gondnok aláírása nem szükséges.

Igaz, hogy a szavazatok szabályszerűségére, ha azok jegyzőkönyvi kivonat alakjában állíttatnak ki, nem mulhatlan kellék a gondnok aláírása, de semmi esetre sem maradhat el a lelkészi és gondnoki két külön pecsét; a mennyiben pedig az ártándi egyház kérdéses szavazata e külső kellék nélkül lett beküldve, kérelmező az 1 frt befizetésére utasíttatik.

58. szám. Olvastatott a Szigeti Elek és Ertsey

Dezső választási elnökök által vezetett s folyó évi május hó 12-én megejtett berettyó-szentmártoni lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a választási szabályok pontos megtartása mellett lefolyt szavazás alkalmával beadatott 80 szavazat, melyből Kiss Antal darvasi segédlelkész 43, Nagy István karczagi h. tanár 37 szavazatot nyervén: Kiss Antal berettyó-szentmártoni elválasztott lelkésznek kijelentetett.

A szabályszerűen végbement választás ellen senki részéről kifogás nem emeltetvén: egyházmegyénk a választást helyben hagyja, Kiss Antalt a berettyó-szentmártoni lelkészi hivatalban megerősíti s őt az egyházmegyébe bekebelezvén 4—4 forint kibocsátási díjnak a közpénztárba leendő befizetésére úgy őt, mint az egyházat utasítja.

59. szám. Csák Máté és Kiss Elek, mint az egyházmegyei elnökség által megbízott választási elnökök be-terjesztik a f. évi május 12-dikén az ő vezetésök alatt megejtett fugyi-i lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet, mely szerint a választási törvény pontos megtartása mellett a fugyi-i lelkészszégre kijelöltek közül Káger Miklós siteri segédlelkész közfelkiáltással megválasztatott.

A szabályszerűen végrehajtott választás helybenhagyásával Káger Miklós a fugyi-i rendes lelkésztanítói hivatalban megerősítették s 2 frt kibocsátási díjnak befizetésére úgy ő, mint a választó egyház utasítottak.

60. szám. Olvastatott a Szigethi Elek és Hegyesi Márton küldöttségi tagok mint választási elnökök vezetése mellett f. évi június 30-dikán megejtett furtai lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint beadatott összesen 160 szavazat, melyből 1 Kovács Józsefre 1 pedig Bakig Miklóstra adatván érvénytelennek nyilvánított; az érvényes 158 szavazatból 112-öt Kovács János debreczeni segédlelkész, 46-ot pedig Vadon Miklós nyüvedi rendes lelkész nyervén: Kovács János debreczeni segédlelkész furtai rendes lelkészszé elválasztottnak kijelentetett.

A választás szabályszerűen ejtetvén meg s ellene semmi részben kifogás nem emeltetvén,

helyben hagyatik, s Kovács János a furtai rendes lelkészségben megerősítettik s úgy ő, mint a furtai ev. ref. egyház felhivatik, hogy 12—12 forint kibocsátási díjat a közpénztárba idejében befizessenek.

61. szám. Kágyi Lajos volt nagyváradai segédlelkész a m. kir. főügyészség 2686/1889. sz. leirata által a nagyváradai fogházban levő ev. ref. vallásu rabok fogházi lelkészévé történt kineveztetése alapján kéri az egyházmegyét, hogy kineveztetését helyben hagyván, őtet az egyházmegye rendes lelkészei közé kebelezze be, s ezen állásában őt bizonyos összeggel segélyezze.

Mielőtt a kérelem tárgyában az egyházmegye érdemileg határozná, tekintettel arra, hogy e kinevezéssel fontos egyházjogi kérdések függenek össze, egy Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok elnöklete mellett, Biró János, Szemes László, Szigethy Elek egyházi és Kiss Elek, Hegyesi Márton, Ertsey Dezső világi tanácsbírákból álló küldöttséget nevez ki; megbizván, hogy ez ügyre vonatkozó véleményes jelentését a következő gyűlésre terjessze be, s e jelentés alapján fog majd határozni, addig a jelenlegi status-quot az abból vonható minden következtetés kizárásával fentartja. Miről Ritoók Zsigmond bizottsági elnök végzésileg értesíttetni rendeltetik.

62. szám. Bélteki Géza volt esztári időközi lelkész, ki Gaal Imre nagykeréki-i lelkész mellett nyert segéd lelkészi alkalmazást s hivatala folytatására esperes által ideiglenesen felhatalmaztatott — egyházmegyénkbe bekebeleztetését kérelmezi.

Okmányai rendben találtatván bekebeleztetik s főnöke 2 frt bekebelezési díj fizetésére utasítatik.

63. szám. Kálmán Béla volt mezősassi id. lelkész Darvason nyervén segédlelkészi minőségben alkalmazást, ezen egyházmegyébe bekebelezését kérelmezi.

Okmányai rendben találtatván s részére az esperesi felhatalmazás is már előzőleg kiadatván bekebeleztetik, egyszersmind felhivatik főnöke, hogy a 2 frt bekebelezési díjat fizesse be.

h. t
nyel
mére
lyet
kére

neve
gon
hav
már
tani
léké

és
28.
dós
ség
a n

lell
me
rés

64. szám. Nagy Isván volt karczagi gymnasiumi h. tanár, ki mindkét lelkészképességi vizsgát jó eredménnyel letette s most a kismarjai özvegy lelkészné kérelmére esperes által a kismarjai egyházba bocsájtatott helyettes lelkészül — egyházmegyénkbe bekebelezését kérelmezi.

Rendben talált okmányai alapján az egyházmegyébe bekebelezetik s 2 frt bekebelezési díj lefizetésére főnöke utasittatik.

65. szám. A hegyközpályi-i ev. ref. egyháztanács nevében Szalay Pál ottani lelkész és Bornemisza Ferencz gondnok kéri az egyházmegyét, hogy a f. évi február havában pályázás útján választott s egyházunkban f. évi márcz. 3 óta hiven munkálkodó Telegdi Károly okleveles tanítót hivatalában állandósítani s az egyházmegye kötelekébe fölvenni kegyeskedjék

Telegdi Károly okleveles tanító, ki megválasztatása óta esperes nyilatkozata szerint elismerést érdemlőleg működik, — a hegyközpályi-i ev. ref. tanítóságban megerősítettik, állandósíttatik s 2—2 forint bekebelezési díjnak befizetésére tanító és egyház utasittatik.

66. szám. Szokolay József pusztajlaki lelkész és Jakab Károly ugyanottani gondnok az 1888-ik évi aug. 28-ika óta iskolájukban működő Gere Miklós tanító állandósítását azon okból kéri, mivel nevezett ideiglenes minőségű tanító ugy az egyház tagjainak megelégedését mint a n. t. egyházlátogató küldöttség elismerését megnyerte.

Miután esperes nyilatkozata szerint az egyházlátogatás alkalmával Gere Miklós jó eredményt mutatott fel: az egyházmegye a pusztajlaki egyház vegyes iskolatanítóságában állandósítását kimondja, egyszersmind 2—2 frt változási díjnak lefizetésére tanítót és egyházat utasítja.

67. szám. Sulyok István nagyvárad-ujvárosi ref. lelkész s egyházmegyei levéltáros jelentése az egyházmegyei levéltár rendezése, felszerelés beszerzése s annak részére alkalmas helyiség kijelölése tárgyában.

Jelentő lelkészt illetőleg egyházmegyei levéltarost ezennel megbizzá az egyházmegye, hogy

a levéltárat esetleg valamely ahhoz értő egyén igénybe vételével — kinek mérsékelt munkadíjat fölszámíthatja — rendezze, illetőleg a szükséges felszerelvényeket beszerezze, felhatalmaztatván esperes, hogy addig is, míg a közpénztárnok a rendezés körül felmerülendő költségek honnan leendő fedezése iránt ide előterjesztést tenne, melyre ezennel felhivatik — a szükséges összeget a közpénztár terhére Sulyok István levéltáros fölszámítása után utalványozza ki. Megbizatik esperes azzal is, miszerint keresse meg a nagyváradi egyháztanácsot, hogy a mostani levéltári helyiséget bocsássa egészen az egyházmegye rendelkezése alá s a maga levéltárát a templom másik fülkéjében helyezze el.

Jelen végzés kiadatik esperesnek, Sulyok István lelkész illetve levéltárosnak és a közpénztárosnak.

68. szám. Nagy Sándor váncsodi lelkész a váncsodi ev. ref. egyháztanács által újonnan megállapított adókulcsot jóváhagyás végett beterjeszti.

Miután a váncsodi ev. ref. egyháztanács által beterjesztett adókulcs a törvény 233-ik §-kére való tekintettel szabályosan lett megállapítva s az ellen senki részéről fellebbezés be nem adatott, az helyben hagyatik s e szerint a sem házzal sem földbirtokkal nem biró egyháztag: 2 frt 24 krt; az 1—5 frt földadót fizető egyháztag: 3 frt 14 krt, 5—10 frt földadót fizető: 3 frt 64 krt; a 10—15 frt földadót fizető 4 frt 14 krt, a 15—20 frtot fizető 4 frt 64 krt, 20—25 frtig 5 frt 14 krt, 25—30 frtig 5 frt 64 krt, 30—35 frtig 6 frt 14 krt, 35—40 frtig 6 frt 64 krt, 40—45 frtig 7 frt 14 krt, 45—50 frtig 7 frt 64 krt, 50—55 frtig 8 frt 14 krt, 55—60 frtig 8 frt 64 krt, 60—65 frtig 9 frt 14 krt, 65—70 frtig 9 frt 64 krt, 70—75 frtig 10 frt 14 krt, 75—80 frtig 10 frt 64 krt, 80—85 frtig 11 frt 14 krt, 85—90 frtig 11 frt 64 kr, 90—95 frtig 12 frt 14 krt, 95—100 frtig s a még több földadót fizető egyház-

tag 12 frt 64 kr egyházi adót fog fizetni.

Erről a bemutatott iratok visszaadása mellett oly felhívással értesítetik a kérelmező egyház, hogy annak idejében a belhivatalnokok díjlevelei ide bemutatandók lesznek.

69. szám. Esperes a közalap segélyével foganatosítandó építkezésekre vonatkozó jelentő lapokat beterjeszti.

Egyházmegyénk közalapi segélyre következő sorrendben, következő építkezni akaró egyházakat ajánl. És pedig:

1. A fugyi-i egyházat 200 frt segélyre.
2. M.-Kakucs " 500 " "
3. Pelbárhida " 1100 " "
4. Nyüved " 400 " "
5. H.-K.-Száldobágy 400 " "
6. H.-K.-Pályi " 600 " "
7. B.-Szt.-Márton 920 ft segélyre ajánl-

tatnak.

Less egyházközséget pedig felhívja az egyházmegye, hogy templom vagy iskola építési szükségletét espereshez mihamarabb szabályszerűen jelentse be, mert ellenkező esetben segélyre ajánlatni nem fog.

Megbizatik az esperes, hogy ezen végzés alapján a rovatos íveket töltse ki, s terjessze föl az egyházkerületi közgyűléshez.

Miről esperes, valamint a lessi egyház végzésileg értesíttetnek.

70. szám. Esperes az egyházkerület s a közalap segélyével foganatosítandó lelkész- illetve tanítói állomások tőke előlegezés útján leendő segélyezése tárgyában beérkezett iratokat beterjeszti

Egyházmegyénk közalapi segélyezésre következő sorrendben, következő lelkész- illetve tanítói állásokat jelöl ki:

1. M.-Kakucs lelkészi állást, melynek javadalmazásához, hogy a legkisebb fizetést a 600 forintot megüsse, szükséges 410 forint, vagy is 8200 forint tőke.

2. Lessi lelkészi állomás szükséglete 265 forint, 5300 frt tőke.

3. Pósalakai lelkészi állomás hiánylata a legkisebb fizetésig 250 forint az az 5000 frt tőke.

4. Fugyi-i lelkészi állomás hiánylata 198 frt 55 kr. 4000 forint.

5. Nagyszántói lelkészi állomás hiánylata 197 forint. 4000 forint tőke.

6. Fugyi-Vásárhelyi lelkészi állomás hiánylata 180 forint. 3600 forint tőke.

7. Mező-Telegdi lelkészi állomás hiánylata 128 frt 50 kr. 2570 frt tőke.

8. Puszt-Ujaki lelkészi állomás hiánylata 99 forint. 2000 frt tőke.

9. H.-K.-Száldobágyi lelkészi állomás hiánylata 69 frt. 1380 frt tőke.

10. B.-Szt.-Mártoni lelkészi állomás hiánylata 65 frt. 1300 frt tőke.

11. H.-K.-Pályi-i lelkészi állomás hiánylata 55 frt, vagyis 1100 forint tőke.

12. Kis-Jenői lelkészi állomás hiánylata 52 forint, illetőleg 1040 forint tőke.

13. Kis-Jenői tanítói állomás hiánylata a legkisebb összegig 50 forint, vagyis 1000 frt tőke.

14. A köröznagyrévi lelkész-tanítói állomás segélyezésére — melyet egyházmegyénk mint missió állomást óhajt rendszeresíteni — kíván a missió alapból 500 forint évi segélyt.

15. A nagytótfalui szintén missióval összekötendő lelkésztanítói állomás segélyezésére a missziói alapból 400 forint évi segély szükséges.

Annak kijelentése után, hogy a bihari ev. ref. egyházmegye sem egyházakat társítani, illetve körlelkészséget, sem lelkészi és tanítói állomásokat egyesíteni czélszerűen keresztül vihetőnek nem tart : megbizsa esperest, hogy jelen végzésben megállapított segély összegek figyelembe vételével a rovatos iveket megfelelően töltesse, illetve töltsse ki, s azokat az egyházkerületi közgyűléshez terjessze föl.

Miről esperes végzésileg értesíttetik.

71. szám. Olvastatott az egyházmegye 60888. sz. a. határozattal kiküldött bizottság véleményes javaslata a fiók egyházaknak az anyaegyházakhoz miként leendő beosztását illetőleg a mint következők:

1. *Ártánd* anya egyház. Fiók egyházai: K.-Tarján; Kaparó és Mihóka csárdák; Cserepes pusztá; Mindszent pusztá; N.-Besenyő-pusztá; Vergye pusztá; K.-Besenyő pusztá; Erzsébet major; Gyires; Álcsi pusztá; Mácsa pusztá; K.-Zomlin pusztá.

2. *B.-Szt.-Márton* a. e.

3. *Bihar* a. e. Fiók egyházai: Régen és Komócsó puszták.

4. *Bors* a. e. Fiók egyháza: N. Zomlin pusztá.

5. *Bojt* a. e. Fiók egyháza: Bedő.

6. *Csatár* a. e. Fiók egyház. Tóttelek.

7. *Csökmő* a. e.

8. *Darvas* a. e. Fiók egyházai: Csiff, Kis- és Nagy-Bozsód puszták.

9. *Élesd* a. e. Fiók egyházai: Pestes, Tinód, Pestere, Ősi, Tötös, Esküllő, Keszteg, Solyomkő.

10. *Furta* a. e.

1. *Fugyi* a. e. Fiók egyháza: Olasz pusztá.

12. *F.-Vásárhely* a. e. Fiók egyházai: Alpár; Nagy-és kis kér;

13. *H.-K.-Kovácsi* a. e. Fiók egyháza: Mezőfalva pusztá.

14. *H.-K.-Pályi* a. e. Fiók egyháza: Páltanya.

15. *H.-K.-Száldobágy* a. e.

16. *H.-K.-Ujlak* a. e. Fiók egyháza: Káptalan tanya.

17. *Kis Marja* a. e. Fiók egyházai: Nagy-és Ujmarja puszták.

18. *Kis-Jenő* a. e. Fiók egyházai: Kis-Ujfalu; Bottyán, Káptalan tanya.

19. *Kis-Szántó* a. e.

20. *Körözs-Nagyrév* a. e. Fiók egyházai: Feketetó, Korniczal; Bánlaka; Beznye; Biriny; Brátka; Bucsa; Csarnóháza; Cséklye; Dámos; Feketepatak; Gégény; Nagy és Kis-Báród; K.-Topa; Nagy-Patak; Lóve; Ponor; Remecz; Vársonkolyos; Lok.

21. *Less* a. e. Fiók egyházai: Pósa; Nagy és Kis-Ürögd: O.-Apáti; Kardó; Somogy-Uzsopa; Nyárló; Bikács;

Nyárszeg; Gyapju; P.-Pankota; N. és K. Méhes, Barakony; Ó.-Szent-Miklós; Inánd; Szent-András; Iklód-Ősi puszták; Ó és Uj Palota puszta; Sályi.

22. *M.-Kakucs* a. e. Fiók egyházai; Dubricson; Krajnikfalva; Szászfalva; Rikosd; Gálosháza; Ürgeteg; Ó.-Kakucs.

23. *M.-Keresztes* a. e.

24. *M.-Telegd* a. e. Fiók egyházai: Szabolcs; Szakadát; Kabaláspatak; Borostelek; Kopacsél; Szenttelek; Tasádfő; Telkesd; Szaránd; Kigyik.

25. *M.-Telki* a. e. Fiók egyházai: Czéczke; Kőallja; Vay-rét; Izsópallaga; Fancsika; Serges; Szurdok; Vércsolog.

26. *N.-Várad* a. e. Fiók egyházai: Bettfia, Hájó, Jégpincze, Szálka puszta, P.-Szent-Márton, P.-Szőlős, Rontó, Székelytelek, Püspök és Felix fürdők, Almamező, Harangmező, Vadász puszta.

27. *N.-Kereki* a. e. Fiók egyháza: Éva-Sára csárda.

28. *N.-Szántó* a. e.

29. *Nyüved* a. e. Fiók egyháza: Kügy puszta.

30. *Örvend* a. e. Fiók egyházai: Felső- és Alsó-Lugos, Kövesd, Czigányfalva.

31. *P.-Tamási* a. e. Fiók egyházai: Benke és Szigeti puszták.

32. *Pelbárhida* a. e.

33. *Pósalaka* a. e.

34. *P.-Ujlak* a. e.

35. *Püspöki* a. e. Fiók egyházai: Fáczásos és Micske puszták.

36. *P.-Told* a. e.

37. *Siter* a. e. Fiók egyháza: Siter völgy.

38. *Szalárd* a. e.

Nagyótótfalu leány egyház. Fiók egyházai: Borzik, Bogdánsovárhegy, Csokaly, Csujafalva, Farnos, Fegyvernek, Görbesd, Hagymádfalva, Kis-Almás, K.-Tótfalu, Köves egyháza, Kővág, Nadánytelek, Szarkó, Tataros.

39. *Szentjános* a. e.

40. *Zsáka* a. e. Fiók egyházai: Vekerd, Dózsa, Nagy-nyomás, Veszi, Biczó, Oros puszták.

41. *J.-Hodos* a. e. Fiók egyházai: Süvegdi és Barros puszták.

42. *Váncsod* a. e. Fiók egyháza: M.-Peterd.

Mindezen fiók egyházak hívei az anya egyházak lelkészei által évenként legalább kétszer meglátogatandók; a szükségessé válандó fuvarok előállítását illetőleg vélemény beterjesztésére az egyházak a canonica visitatio alkalmával felhivandók.

Miután azonban némely anyaegyházak az által nagyon terhelve volnának — a szükséges segélylyel az orsz. közalapból lennének ellátandók; és pedig: Less anya egyház tekintettel filiái nagy számára 200 forinttal, Élesd 15 frttal, M.-Kakucs 15 frttal, Telegd 40 frttal, M.-Telki 20 frttal, Örvend 8 frttal évenként.

A váncsodi lelkész a peterdi iskolában legalább 24 alkalommai leendő vallásos oktatásáért évi 50 frt segélylyel lenne a nevezett alapból segélyezendő.

Nagyváradon az egyház lenne felkérendő a szükséges fuvar előállítására.

A fiók egyházak gondozásának ellenőrzése a szabályszerű egyházlátogatóság feladatai közzé sorozandó.

Az egyházmegyei közgyűlés e véleményes javaslatot egészen magáévá teszi; a fiók egyházaknak az anyaegyházakhoz e képen leendő besosztását helyben hagyja s a következő 1890-ik év január 1-jével életbe lépteti. Minthogy azonban az orsz. közalapból e javaslatban érintett összegek megnyerhetők legalább most nem lennének, határozatba tétetik, hogy az érdekelt anya egyházak presbyteriumai a jövő évtől kezdve költségelőirányzataikba bizonyos összeget vegyenek fel s erről a jövő tavaszi közgyűlésre jelentést terjesszenek fel.

Kapcsolatban az egyházmegyei látogatóságnak figyelme is felhivatik, hogy az egyes anyaegyházakban történendő megjelenése alkalmával a presbyteriumokatez áldozat meghozatalára buzdítsa.

72. szám. Olvastatott a jelen közgyűlés által küldött bizottság véleményes javaslata az országos közalapi s másnemű segélykérvényekre vonatkozólag.

A közgyűlés a bizottság javaslatának elfogadásával a következő egyházakat s lelkészeket ajánlja ez évben segélyezésre:

1. A fugyi-i egyházat 100 frtra az orszá-
gos közalapból, a lelkészlak lakhatóvá tételére.

2. Ugyancsak a fugyi-i egyházat 100 frtra
a ref. segélyegylet pénztárából.

3. Ugyancsak a fugyi-i egyházat 100 frtra
a rendkívüli államsegélyből. E két utóbbi pont-
ban kért segély teljesen használhatlan temploma
s nagyon megrongált tornya helyreállítására,
azon megjegyzéssel ha a már más határozatban
javaslatba hozott segélyt meg nem nyerné.

4. F.-Vásárhely egyházat 200 frtra, nagyon
megrongált temploma s tornya helyreállítására az
orsz. közalapból, szintén azon megjegyzéssel, ha
a már más határozatban javaslatba hozott se-
gélyt meg nem nyerné.

5. A b.-szt.-mártoni egyházat 100 frtra a
ref. segélyegylet pénztárából vihar rongálta tem-
ploma helyreállítására.

6. A pósalaki egyházat meg nem határozott
összegű segélyre a rendkívüli államsegélyből vil-
lámtól rongált temploma rendbehozatalára.

7. Háger Miklós fugyi-i lelkészt az orsz.
közalapból adandó 100 frtra felhozott indokai
alapján.

8. Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi lelkészt
a közalapból adandó 50 frt segélyre azért, mert
tűz által kárt szenvedett.

9. A k.-nagyrévi lelkészt Váry Jánost a ref.
segélyegylettől adandó 50 frt segélyre szegény-
sége alapján.

73. szám. Olvastatott ugyanazon bizottság vélemé-
nyes javaslata a h.-k.-ujlaki egyház által beterjesztett
templom tervrajz s mellékleteire; a fugyi-i egyház által
beterjesztett templom s toronyjavítási költségvetésre; a bi-
hari egyház által beterjesztett új iskola tervrajz s mellék-
leteire s végre a f.-vásárhelyi egyház által beterjesztett
templomjavítási költségvetésre vonatkozólag.

A h.-k.-ujlaki egyház építkezés iránti kér-
vénye, tekintettel az építkezés elodázhatlan vol-
tára, figyelembe vétetvén megadatik, a presby-
térium azonban utasztatik, hogy az építési szer-

zódést egyházmegyei ügyész közbejöttével kösse meg, utasittatik továbbá arra is, hogy mintán az építkezés a mostani tanítói lakás helyére tervezetik a tanító számára szükséges megfelelő lakásról gondoskodjék.

A fugyi-i egyház költség előirányzata elfogadtatik s az építkezésre az engedély megadatik.

A bihari egyház építkezés iránti kérvénye, miután egyháztanácsi s közgyűlési végzések mellékelve nincsenek, valamint nincs kimutatva az építkezés alapjául szolgáló fedezet sem — pótlás végett az egyházhoz visszavétetni határoztatik.

A f.-vásárhelyi egyház kérvénye egyháztanácsi és közgyűlési végzések pótlása végett az egyházhoz szintén visszatétetni határoztatik.

A h.-k.-ujlaki s fugyi-i egyházak kérvényei mellékleteikkel egyben a főtisztelendő egyházkerületi közgyűléshez pártolólólag felterjesztendőek.

74. szám. Az egyházmegyei lelkészjelölő bizottság megbízatásának ideje letelvén, egyházi elnök annak kijelentésével, hogy a most következő évre rendes tagokul két egyházi és egy világi, póttagokul pedig két világi és egy egyházi tanácsbíró választandó — felhívja a közgyűlést a választásnak titkos szavazás útján leendő megajtására.

A kinevezett szavazatszedő bizottsághoz ennek alapján beadatott 27 szavazat, melyből abszolut többséget nyertek a rendes tagságra: Biró János 24, Csillag Lajos 23, Ertsey Dezső 20 szavazatot; a póttagságra Szigeti Elek 18, Kiss Elek 20 szavazatot; a többi szavazatok megszolván, egy világi póttagságra újabb szavazás rendeltetett Mezey Mihály, Hegyesi Márton és Papszász Károly tanácsbírák között, minek eredménye lett, hogy Mezey Mihály tanácsbíró 2-ik póttagul elválasztatott 21 szavazattal.

A közgyűlés az egyházmegyei lelkészjelölő bizottság rendes tagjaiul Biró János, Csillag Lajos egyházi és Ertsey Dezső világi, póttagjaiul pedig Szigeti Elek egyházi Kiss Elek és Mezey Mihály világi tanácsbírákat megválasztottaknak jelenti ki.

Miről a megválasztottak jegyzőkönyvi kivonaton értesítendőek.

75. szám. Olvastatott az egyházmegye közgyűlésének 23/89. számú végzésével, a közpénztár alapszabályainak módosítása tárgyában, véleményezéssel megbízott küldöttségnek jelentése.

A küldöttség véleményes jelentését az egyházmegyei közgyűlés tárgyalási alapul elfogadja, s annak alapján a közpénztár alapszabályain beható tanácskozás után a következő változtatásokat határozta el:

A 4-ik §. utolsó bekezdése épségben maradván, annak eleje a következőkép módosul: 1. jövedelem forrás az egyházak által fizetendő évi járulékok. Az egyházak azok jövedelmét, népességét és fizető képességét vevén tekintetbe a következő öt osztályba soroztatnak:

1-ső osztály: Bihar, Bors, Bojt, Csökmő, Furta, J.-Hodos, M.-Keresztes, Nagykereki, Kis-Marja, Püspöki, Szalárd, Szent-János, P.-Tamási, Nagyvárad és Zsáka, 15 egyház 6 forintjával fizet 90 forint.

2-ik osztály: Ártánd, Csatár, Darvas, Siter, M.-Telki, P.-Told és Váncsod, 7 egyház 4 forintjával fizet 28 forint.

3-ik osztály: Örvend, Száldobágy, Élesd, Nyüved, H.-K.-Ujlak, M.-Telegd és K.-Szántó, 7 egyház 3 forintjával fizet 21 forint.

4-ik osztály: H.-K.-Kovácsi, H.-K.-Pályi, Kis-Jenő, B.-Szt.-Márton, P.-Ujlak, Pelbárthida, N.-Szántó és Pósalaka, 8 egyház 2 forintjával fizet 16 forint.

5-ik osztály: Fugyi, F.-Vásárhely, Less, Kakucs és Rév, 5 egyház 1 forintjával fizet 5 forint.

Összesen 42 egyház fizet 160 forint.

Az 5-ik §. a) pontjának első bekezdése következőkép módosul:

„a) A kibocsájtási díjakat fizetik az új rendes lelkészek és az azokat hívó egyházak a 4-ik §-ban megállapított 5 osztály szerint, és pedig:

Az osztályzat aztán a 4-ik §. szerint fő, természetesen a kibocsájtási díj megállapított összegek érintetlen hagyásával.

Ugyanezen §. b) pontjából ezen szó: „segéd kihagyatik, s a pont végére a következő új pont tétetik: „A segédlelkészekért is 2 forint kebelezési díj fizetendő, de ezen összeget az azokat hívó lelkész, vagy egyház fizeti.

Ugyanazon §. d) pontja következőkép módosuló: „d) Ideiglenes tanítók bekebelezési díja 1 frt, ezen összeget úgy ők mint az egyházak is fizetik, a segéd tanítók bekebelezési díja is 1 forint, de ezen összeget csak az azokat meghívók fizetik.“

A 6-ik §. utolsó pontja (E díjak stb.) kihagyatik.

A 7-ik §. következőkép alakul át: „4-ik jövedelem forrás az év negyedenkénti hirdetésből bejövő persely pénz.“

A 8-ik §-ból ezen szavak: „s a közgyűlésre“ stb. bezárólag ezen szóig: „el nem záratván“ töröltetnek.

A 9-ik §. következőkép változik: „6-ik jövedelem forrás: a vizsgáló küldöttségi díjak azon esetben, ha azokat a küldöttek föl nem veszik.“

A 10-ik §. töröltetik s a következő szakaszok ehhez képest számoztatnak.

A 11-ik §. következőkép szövegeztetik: „7-ik jövedelem forrás: az esperesi pecsét díjak, melyek nem az esperesnek szolgálnak jövedelmül, hanem a közpénztárt illetik. E díjak fizettetnek az esperes által pecsét alatt kiszolgáltatni szokott következő okmányokért: esperesi beleegyezés (consensus), elbocsátás, segéd, vagy időközi lelkészek fölhatalmazása (facultatio) A pecsét díj 1 frt, melyet az illetők az esperes által a közpénztárnokhoz áttett okmányok átvételekor a közpénztárnoknak kifizetni tartoznak. Ezen így beszédendő díjakról az esperes is rendes jegyzé-

ket vezet. Ezen díjaknak fizetése alól indokolt esetekben az egyházmegye egyeseket mentesíthet“.

A 17-ik §. második bekezdése következőkép szövegeztetik: „I. Gyűléstartásra az esperesnek és az egyházi tanácsbíráknak a gyűlés tartama alatt, minden napról fejenként 3—3 forint.“

Ugyanezen §. 3-ik bekezdésében ezen szavak helyett „1 hónap“ — „3 hónap“ szavak tétetnek.

Ugyanazon §. II. 3. pontjául ez állíttatik be: „3. Pénztárnoknak . . . 80 forint.“

Ugyanazon §. III. 2. pontja alatt az egyházkerületi küldöttek részére megállapított tiszteletdíj 30 forintra emeltetik s a III. 3. pontból ezen szavak töröltetnek: „a mennyiben helyben nem laknak“ s ezek helyére ezen szavak beszúratnak: „és az illető pénztárnokoknak.“ Végül a III. 4. pontja így alakíttatik át: „4. Terem őrnök a gyűlés idején naponként 1—1 forint.“

A 18 §-ból is töröltetnek ezen szavak: „a mennyiben nem a vizsgálati székhelyen laknak“

A 20-ik §-ban ezen szó helyett: „közpapok“ ezen szó tétetik: „papok“.

A 21-ik §. kihagyatik s a következő §-sok ehhez képest számoztatnak.

A 22-ik §-ból ezen szavak „pénztárkezelő“ töröltetnek, s ezen szám helyett: „50“ — „80“ tétetik.

A 24-ik §. után a következő új §. tétetik: „§. A pénztárnok kölcsönt csak az ügyész véleményezésére adhat, s az ügyész a közpénztár érdekében tett eljárásáért felelős, s a beperlés végett hozzá áttett ügyekről évenként a tavaszi közgyűlés elé jelentést tenni köteles.“

A 28-ik §-hoz még a következő intézkedések illesztetnek be: „Az esperes köteles vagy maga, vagy helyettese, a tanácsbírák által magok mellé veendő taggal a pénztárt legalább fél évenként megvizsgálni s a tapasztaltakról az egyházi törvények 131. §-ához képest az egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tenni.“

Egyéb módosítás a közpénztár alapszabályain jelenleg nem tétetik; s az ekképen elfogadott módosítások figyelembe vételével összeállítandó új alapszabályok szerkesztésére, s a lelkeszgyámoldai új alapszabályokkal együtt a jegyzőkönyvben leendő kinyomatására: Hegyesi Márton, Kocsis József és Szigeti Elek tagokból álló szerkesztő bizottság küldetik ki.

Miről az egyházmegyei közgyűlés Szabó Károly esperest, valamint Hegyesi Márton, Kocsis József és Szigeti Elek bizottsági tagokat jegyzőkönyvi hívónaton értesíttetni rendeli.

76. szám. Olvastatik a 42/89. számú végzéssel a pósalakai ev. ref. egyház takarékmagtárának alapszabályai felülvizsgálásával megbízott küldöttség véleményes jelentése.

A véleményes jelentés elfogadásával, az egyházmegyei közgyűlés a pósalakai ev. ref. egyház takarékmagtári alapszabályait a következő módosításokkal: „10. §-ból ezen szavak: „törvénykezés esetére“, — s a 13-ik §-ból ezen szavak: (30 köből eclézsiai vékával, mely 34 literes,)“ s a 14-ik §-ból ezen szó „szakasz“ töröltetik, s itten ezen szó helyett „§-aihoz“ ezen szó tétetik: „§-sokhoz“ megerősíti, s a pósalakai ev. ref. egyháztanácsot az így megerősített magtári alapszabályok pontos megtartására utasítja.

Miről Szabó Károly esperes, s a pósalakai ev. ref. egyháztanács végzésileg értesíttendők.

77. szám. Pál Imre m.-telki-i ev. ref. egyháztag előadja, mikép 55 éves előrehaladott életkora és szembetegsége miatt az egyházi teendők végzésére képtelen, sőt községi közszolgálatban állása miatt arra reá sem ér, végül két fia közül egyik katona, másik munkaképtelen lévén a gazdasági teendők is egyedül az ő vállaira nehezednek: — annálfogva kéri a m.-telki ev. ref. egyházközségi közgyűlésnek őt egyházgondnokká megválasztó 1889. évi május 19-én hozott határozatát megsemmisíttetni, illetve magát a gondnokság el nem fogadása miatt reá kirótt 20 forint birság megfizetése alól felmentetni.

Mintán a folyamodó előrehaladott kora és azon körülmény, hogy egyik fiának katonai tény-

leges szolgálatban léte és a másik fiának munkaképtelensége miatt az egyházi teendők végzésében akadályozva van, az illető lelkésznek a kérvényre vezetett bizonylatával is igazoltatik, annálfogva nevezett a gondnoki hivatal viselése, illetve az annak el nem vállalása miatt reá kirótt 20 frt birság megfizetése alól ezennel felmentetik.

Mely határozat Pál Imre m.-telki-i ev. ref. egyházztaggal és a m.-telki-i ev. ref. egyháztanácssal közöltetik.

78. szám. Előterjesztetik Szebeni Lajos h.-k.-száldobágyi ev. ref. egyházztag folyamodványa, melyben a munkaképtelenségét igazoló 2 rendű orvosi bizonyítvány bemutatása és azon az illető lelkész részéről is igazolt körülmény előre terjesztése után, hogy ezelőtt 6 évvel a gondnoki állás el nem fogadása miatt reá kirótt 20 forint birságot lefizette, kéri magát az egyházzgondnoki állás, illetve annak elnem vállalása miatt reá ujabban kirótt 20 forint birság pénz lefizetése alól felmentetni.

Tekintetbe véve, miszerint folyamodó Biharvármegye központi járási orvosának 1887. évi február 20-dikán és a nagyváradi állandó vegyes felülvizsgáló bizottságnak ugyanazon évi június hó 20-kán kiállított és bemutatott orvosi bizonyítványai szerint mindenkorra munkaképtelenné van nyilvánítva; tekintetbe véve továbbá miként a kérvényt beterjesztő lelkész jelentésével is igazoltatik folyamodónak azon állítása, hogy ezelőtt 6 évvel az első izbeni gondnokká választása alkalmával reá kirótt birság pénzt lefizette: annálfogva az egyházi törvények 18. §-a alapján folyamodó a gondnokság, illetve a reá ujabban kirótt 20 forint birság megfizetése alól felmentetik.

Miről folyamodó Szebeni Lajos h.-k.-száldobágyi ev. ref. egyházztag kérvénye és mellékeinek visszavadása mellett, továbbá a h.-k.-száldobágyi ev. ref. egyháztanács végzésileg értesítettnek.

79. szám. Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi ev. ref. lelkész panaszlevele Gábrielli Lajos nagyváradi-velencei

r. kath. plébános ellen, a most nevezett által elkövetett következő törvénysértések miatt u. m.:

1-ör. Az 1889. évi február hóban Szilágyi Bálint ev. ref. vallásu és Allen Erzsébet róm. kath. házasságban megkeresztelvé, az adatokat nem csak át nem küldte, hanem a panaszló lelkész által az iránt f. évi márcz. 21-dikén 26. sz. alatt, és július 20-dikán 81. sz. alatt hozzá intézett megkeresésekre nem is válaszolt.

2-ör. A f. év tavaszán a róm. kath. vallásu Herkel Józseffel vad házasságban élő ev. ref. vallásu Batári Erzsébetnek leánygyermekét hasonlóul megkeresztelvé, az adatokat f. évi július 20-kán 81. sz. a. kelt levele daczára sem tette át.

3-ör. Türkösi Erzsébetet a törvényes áttérési formák megtartása nélkül át vette a r. kath. egyház kebelébe, és erről őt a f. évi jul. 20-kán 81. sz. a. hozzá intézett hivatalos megkeresése daczára sem értesítette.

Sajnosan értesül az egyházmegye a tárgyalat jelentésből arról, hogy a törvényesen bevett vallásfelekezetek viszonyosságáról alkotott 1868. évi LIII. t. cz. ellenére a panaszlott r. kath. lelkész által, az ev. ref. vallás irányában a felhozott törvénysértések elkövetettek, — ugyanazért utasítja jelentő Csepelyi Menyhért lelkészt, hogy ezen törvényszegésekre vonatkozó adatait Dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyészhez mielőbb terjessze be, ki is ezennel felhatalmaztatik, hogy egyfelől a mennyiben a szóban forgó törvényszegések megbüntetése elévülés tárgyát nem képezné azoknak köztörvényi uton leendő megtorlása iránt a szükséges lépéseket tegye meg, másfelől pedig, hogy a hibás anyakönyvezések helyrehozatala és kiigazítása iránt az illető politikai hatóságot keresse meg s eljárása eredményéről annak idején jelentést tegyen.

Mely határozat Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi ev. ref. lelkészszel és Fazekas Imre egyházmegyei ügyészszel közöltetik.

80. szám. Előterjesztetik Lukács János m.-telki-i ev. ref. egyháztág és községi főbíró kérvénye, melyben az egyházmegye 1887. évi 12. számú végzése megváltoztatá-

sával a pósalakai egyház belhivatalnokai részére fizetendő széna váltság alul magát felmentetni kéri, kérelmének indokolásául felhozván, miként a pósalakai ev. ref. egyháznak a másközségbeli egyháztagok megadóztatását célzó határozata felsőbb hatósági megerősítést nem nyert, és ezen felül az egyházkerületi közgyűlés által is hasonló panaszok oly módon intéztettek el, hogy a kéthelyen birtokos egyháztagok csak egy egyházközségben köteleztettek egyházi adó fizetésére.

Mielőtt érdemleges határozat hozatnék Hegyesi Márton egyházmegyei világi tanácsbíró elnöklete alatt Mezey Mihály egyházmegyei világi tanácsbíró és Csák Máté nagyváradi ev. ref. lelkész tagokból álló küldöttség ezennel megbizatik, hogy az ehhez hasonló ügyekben hozott egyházmegyei és egyházkerületi végzések nemkülönben a szóban forgó egyházban az egyházi törvények életbe lépte előtt és életbelépte után fenállott gyakorlat tekintetbe vétele mellett, a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre tegyen véleményes jelentést.

Miről Hegyesi Márton küldöttségi elnök a kérvény visszavárolagos kiadása mellett, továbbá Mezey Mihály és Csák Máté küldöttségi tagok végzésileg értesíttetnek.

81. szám. Dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyész előadván, hogy az egyházmegyei gyámoldai pénztárból egy püspöki-i nő ingatlanaira egy más hason nevű vagyontalan nőnek adatott ki 150 forint kölcsön azon körülmény miatt, mivel a gyámpénztárnok személyesen nem ismerte a pénz felvétele végett jelentkező nőt: indítványozza annak elhatározását, hogy jövőben úgy a közpénztár mint a gyámoldai pénztárból kölcsönözni szándékozók vagyonára vonatkozó becsü bizonyítványok az illető ev. ref. lelkészek által is a kölcsönzők egyszerű kérelmére, minden díj nélkül, láltamoztassanak a személyazonosság igazolásául.

A tett indítvány indokait az egyházmegye teljesen osztván, ezennel utasíttatni határozatnak a kebelbeli ev. ref. lelkészek, hogy részint a személyazonosság megállapítása, részint a kölcsönt igénybe vevők kiadásai szaporításának el-

kerülése és ekként a pénztárak érdekeinek előmozdítása tekintetéből, úgy az egyházmegyei közpénztárból, mint az egyházmegyei gyámoldai pénztárból kölcsönözni szándékozók részére, a a polgári községi előljáróságok által kiállított birtok becsüleveleket az érdekelt felek egyszerű felmutatására minden díj nélkül láttamozzák.

Mely határozatról Nádudvari Lajos közpénztárnok, Kocsis József gyámoldai pénztárnok és dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyész jegyzőkönyvi kivonaton alkalmazkodás végett különlegesen is értesítettnek.

82. szám. A f. évi 1. számú egyházmegyei végzés 4-ik pontja szerint a nazarénizmus tovaterjedésének meggátlása tárgyában véleményes javaslattétellel megbízott küldöttség jelentését azzal terjeszti be, hogy a nazarénizmushoz leginkább a pusztákon lakó és semmi iskolai és vallásos nevelésben részt nem vevők csatlakoznak, terjedésének oka a folyton terjedő erkölcsi süllyedés és szegénység, melynél fogva az egyházi adó teher alól vélnek az ev. ref. egyház kötelékéből való kilépés által szabadulni.

Miután jelentő küldöttség alapos megfontolás után sem volt képes az egyházi életünket veszélyeztető nazarénizmus ellen teljes sikerre vezető határozott javaslatot adni : — annál fogva az összes egyházmegyei lelkészek felhivatnak, hogy igyekezzenek hivatásukat a lehető legnagyobb lelkipásztori gondban részesíteni s tapintatos eljárásukkal oda hatni, hogy az egyháztagok között mindinkább szaporodó erkölcstelen cselekmények — az egyházi törvények keretén belül — az egyházközségi bíróságok által fegyelmileg megtoroltassanak.

83. szám. Elnökség felhívja a közgyűlést jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése végett bizottság kiküldése iránt.

A hitelesítés eszközzésével Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Kiss Elek és Hegyesi Márton világi tanácsbírákból, továbbá

Csák Máté nagyváradai ref. lelkészből és az előterjesztő jegyzőkből álló küldöttség ezennel megbizatik.

A 45-ik számtól	a 67-ig jegyzette	Nagy Sándor.
A 67-ik	" a 71-ig	" Rácz Mihály.
A 71-ik	" a 75-ig	" Zsigmond Ferencz.
A 75-ik	" a 77-ig	" Hegyesi Márton előadó.
A 77-ik	" a 83-ig	" Miskolczy Árpád.

Betűrendes tárgymutató

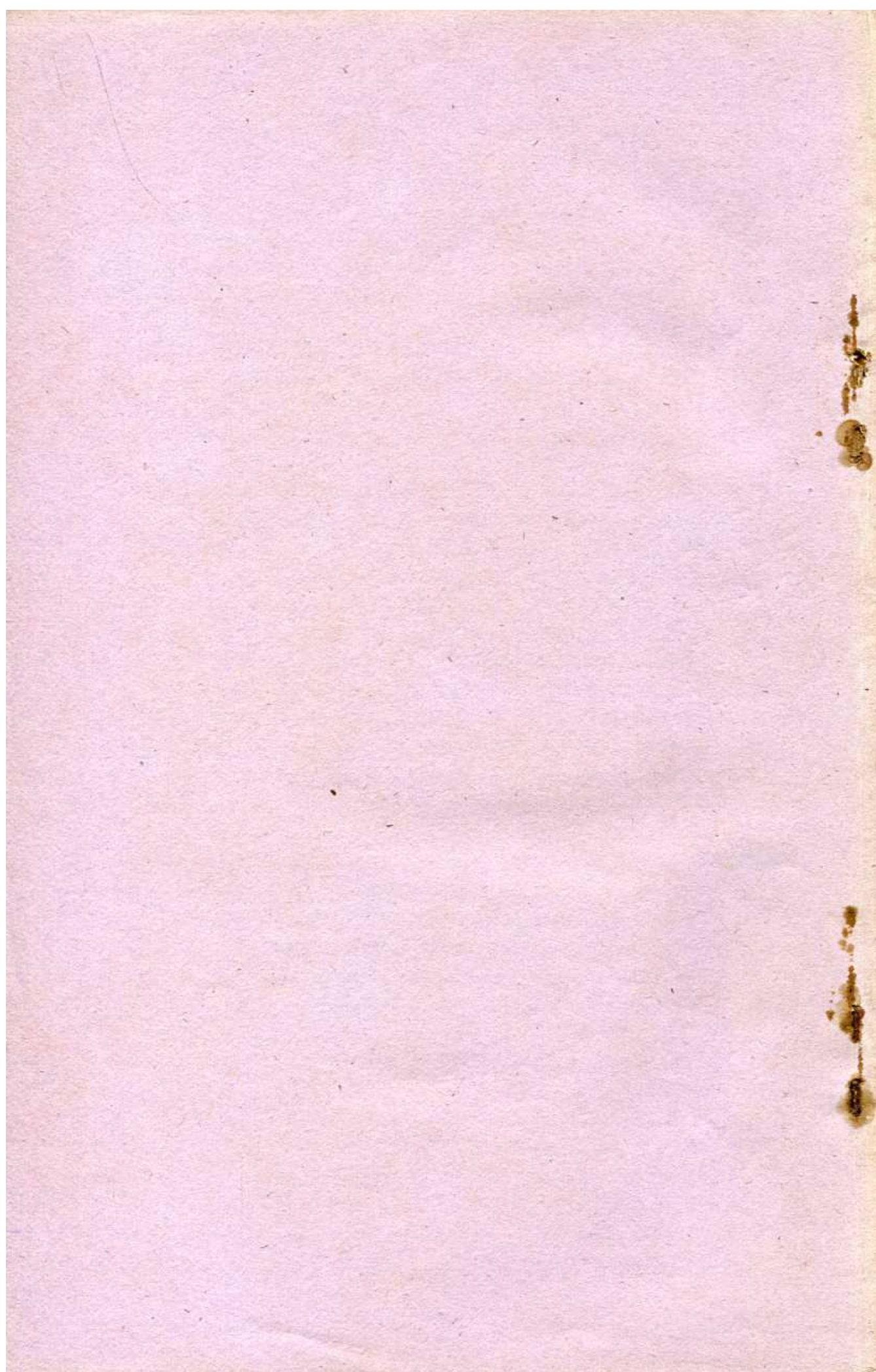
az 1889. augusztusi egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvéhez.

Alapszabályok — közpénztári és lelkészgyámoldai — szövegezésére és jegyzőkönyvben kinyomatására bizottság, elnökévé Hegyesi Márton neveztetik ki	75
Anyaegyházak mellé a fiók egyházak beosztatnak, s gondozásukra költségelőirányzására felhivatnak	71
Bedő Károly csatári lelkész a tótteleki r. kath. is- kolába járó ev. ref. növendékek vallástanítása ügyében véleményadásra felhivatik	54
B.-Szt.-Márton rendes lelkésztségében Kiss Antal meg- erősítettik	58
B.-Sz.-Márton 100 forint ref. segélyegyleti segélyre ajánltatik	72
Bélteki Géza nagykereki-i s. lelkész bekebeleztetik	62
Bihar iskola építési ügye egyh. tanácsi és községi vég- zésekkel pótlás végett visszatétetik	73
Biró János egyházmegyei tanácsbíró lelkészjelölő biz. rendes taggá választatik	74
Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi lelkész 50 frt közalapi segélyre ajánltatik	72
Csepelyi Menyhért az általa bepanaszolt r. kath. plé- bános törvényszegési adatainak Dr. Fazekas Imre e. megyei ügyésszel mielőbb közlésére utasittatik	79

Csillag Lajos egyhm. tanácsbíró, lelkészjelölő biz. rendes taggá választatik	74
Egyházi előjárók a rendes iskoláztatás pontos keresztül vitelére utasítatnak	55
Egyházm. levéltár rendezésére Sulyok István lelkész megbízatik	67
Egyházm. pénztárakból kölcsönzők birtok becsüleivelnek láttamozására lelkészek díj nélkül utasítatnak	81
Ember Károly volt furtai lelkész emlékezete megörökítettik	48
Esperes, Józsa Gábor n.-szántói és egy más lelkész közt csere eszközzésére megbízatik	50
Esperes jelentése 1888 9 évről	46
Ertsey Dezső világi tanácsbíró egyhm. lelkészjelölő biz. rendes tagul választ.	74
Fazekas Imre dr. nagyváradai ügyvéd egyhm. ügyésszé választatik	56
Fazekas Imre a Csepelyi Menyhért lelkész által bepanaszolt r. k. plebános ellen törvényes eljárásra felhatalmaztatik	79
Fiókegyházak az anyaegyházakhoz beosztatnak, gondozásukra költség előirányozandó	71
Fugyi egyház rendes lelkésztanítóóságában Háger Miklós megerősítettik	59
Fugyi egyház 100 frt közalapi, 100 frt. ref. segélyegyleti és 100 frt rendkívüli államseg. ajánltatik	72
Fugyi egyház temploma s tornya építkezésére engedély adatik	73
Fugyi-Vásárhely 200 frt közalapi segélyre ajánltatik	72
„ építkezési ügye egyháztanácsi és községi gyűlés határozatokkal pótlás végett vissza adatik	73
Furta egyház rendes lelkészségében Kovács János megerősítettik	60
Gyűlés 1889. aug. 22-kén megnyittatik	45
Gere Miklós a p.-ujlaki tanítóóságban állandósítottik s megerősítettik	66
Háger Miklós a fugyi-i rendes lelkésztanítóóságban megerősítettik	59
Háger Miklós 100 frt közalapsegélyre ajánltatik . . .	72

H.-K.-Pályi egyház tanítóságában Telegdi Károly álland. megerősítettik	65
H.-K.-Ujlak egyház templom építése jóváhagyatik, a szerződésnek egyházm. ügyész közbejöttével meg- kötésére utasítottatik	73
Kálmán Béla darvasi s. lelkész bekebeleztetik . . .	63
Kágyi Lajos rablelkésszé kineveztetése ügyében véle- ményező küldöttség s annak elnökéül Ritoók Zsigmond neveztetik ki	61
Kiss Antal a b.-sztt.-mártoni rendes lelkészségben meg- erősítettik	58
Kiss Elek lelkészjelölő biz. póttaggá választatik . .	74
Könyves János volt kismarjai lelk. emléke megörökítettik	49
Kovács János a furtai rendes lelkészségben megerősít.	60
Körözs-Nagyrev egyházban egy id. s. tanítóság rend- szeresítettik	53
Közalap segélyre ezen évben egyházak és lelkészek ajánlatnak	72
Közalap segélylyel kölcsön útján építkezésre az egy- házak sorrendben ajánlatnak	69
Közalap segélylyel nyerendő tőke előlegezés mellett feljavítandó lelkészi és tanítói állomások sorrend- ben elsoroltatnak	70
Lelkészek az egyhm. pénztárakból kölcsönzők birtok becsüleveleinek díjtalan láttamozására utasítatnak	81
Lelkészek a nazarénizmus meggátlása czéljából minél több lelkészi gondozásra és az egyházi fegyelem gyakoroltatására felhivatnak	82
Lukács János m.-telki-i lakos kérvényére — a pósa- lakai belhivatalnokok részére reá rótt egyházi adó tárgyában — véleményező küldöttség, s annak elnökévé Hegyesi Márton neveztetik ki . .	80
Mezey Mihály világi tanácsbíró ezen gyűlésen jelen nem lehet	47
Mezey Mihály lelkészjelölő biz. póttaggá választatik	74
Nagy István kismarjai h. lelkész bekebeleztetik . .	64
Nagy-Kereki egyháztanácsa szigoruan utasítottatik va- gyoni ügyeinek 1890. jan. 1-ig rendezésére . . .	51
Nagy-Kereki utasítottatik közalapadó hátrányának 1889. szept. 1-ig behajtására	52

Nagyszántói egyháztanács templomának mielőbbi ki- javítására köteleztetik	50
Pappszász Károly világi tanácsbíró ezen gyűlésen részt nem vehet	47
Pál Imre m.-telki-i lakos az egyházgondnokság, illetve váltságdíj fizetése alól felmentetik	77
Pósalaka egyház, határozatlan összegű rendkívüli ál- lamsegélyre ajánltatik	72
Pósalaka takarékmagtári alapszabályai jóváhagyattak	76
P.-Ujlak egyháztanítóságában Gere Miklós állandósít- tatik, megerősítettik	66
Sulyok István nagyváradi lelkész az egyhm. levéltára rendezésével megbizatik	67
Szebeni Lajos h.-k.-száldobágyi lakos a gondnokság viselése, illetve a váltságdíj fizetése alól felment.	78
Szigeti Elek tanácsbíró lelkészjelölő biz. póttaggá vá- lasztatik	74
Tanácsbíró választásra harmadszori szavazás rendelt.	56
Tanítók az egyh. kerületi tanterv pontos betartására utasítottatnak	55
Telegdi Károly a h.-k.-pályii tanítóságban álland. meg- erősítettik	65
Zsigmond Ferencz ártándi lelkész egyházm. jegyzővé választatik	56
Zsigmond Ferencz szabálytalan szavazásért 1 frt fize- tésére utasítottatik	57
Józsa Gábor n.-szántói és egy más lelkész közötti csere eszközlesével esperes megbizatik	50
Jelölő -- lelkész jelölő — bizottság megválasztatik .	74
Jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség neveztetik . .	83
Váncsodi egyház új adó kulcsa jóváhagyatik	68
Vári János körözs-nagyrévi lelkész 50 frt ref. segély egyleti segélyre ajánl.	72

A bihari ev. ref. egyházmegye közpénztárának A L A P S Z A B Á L Y A I.

1. §. Czim. *A bihari ev. reform. egyházmegye közpénztára.*

2. §. Cél. Az egyházmegye közigazgatási szükségseinek fedezése.

3. §. A pénztár rovatai: I. *Jövedelem.* II. *Kiadás.* III. *Pénzkezelés.*

I. Jövedelem.

4. §. 1-ső jövedelmi forrás: *az egyházak által fizetendő évi járulékok.* Az egyházak, azok jövedelmét, népességét és fizető képességét vévén tekintetbe, a következő öt osztályba soroztatnak.

I. osztály. Bihar, Bojt, Bors, Csökmő, Furta, M.-Keresztes, N.-Kereki, Kis-Marja, Püspöki, Szalárd, Szent-János, J.-Hodos, P.-Tamási, Zsáka, Nagyvárad. — 15 egyház, fizet 6 frtjával 90 frtot.

II. osztály. Ártánd, Csatár, Darvas, Siter, M.-Telki, P.-Told, Váncsod. — 7 egyház 4 frtjával 28 frt.

III. osztály. Örvénd, Száldobágy, Élesd, Nyüved, H.-K.-Ujlak, M.-Telegd, Kis-Szántó. — 7 egyház 3 frtjával 21 frtot.

IV. osztály. H.-K.-Kovácsi, H.-K.-Pályi, Pósalaka, Kis-Jenő, B.-Sz.-Márton, P.-Ujlak, Pelbárhida, N.-Szántó. — 8 egyház, 2 frtjával fizet 16 frtot.

V. osztály. Fugyi, M.-Kakucs, Less, Rév, F.-Vásárhely. — 5 egyház 1 frtjával 5 frtot.

Összesen 42 egyház fizet 160 frtot.

Ezen járulékok egyházlátogatás alkalmával szedetnek be, a közpénztárt illető egyéb pénzekkel, külön tabellán; a megtörtént befizetést bizonyítja a lelkész és gondnok aláírása.

5. §. 2-ik jövedelemforrás: az 1823-iki convent által az egyházmegyék közszükségeire az egyházi haszonvételektől rendelt díjak, jelesen: *a lelkészek kibocsátásáért (exmissio) és bekebelezéséért (ingrematio).*

a) A *kibocsátási díjakat* fizetik az új rendes lelkészek és az azokat hívó egyházak a 4-ik §-ban megállapított V osztály szerint és pedig:

I. osztály. Bihar, Bors, Bojt, Csökmő, Furta, J.-Hodos, M.-Keresztes, N.-Kereki, K.-Marja, Püspöki, Szalárd, Szent-János, P.-Tamási, Zsáka és Nagyvárad; 15 egyház fizet 12—12 frtot.

II. osztály. Ártánd, Csatár, Darvas, Siter, M.-Telki, P.-Told, Váncsod; 7 egyház fizet 10—10 forintot.

III. osztály. Örvénd, Száldobágy, Élesd, Nyüved, H.-K.-Ujlak, Kis-Szántó, M.-Telegd; 7 egyház fizet 8—8 frtot.

IV. osztály. H.-K.-Kovácsi, H.-K.-Pályi, Pósalaka, Kis-Jenő, B.-Szt.-Márton, P.-Ujlak, Pelbárt-hida, N.-Szántó; 8 egyház fizet 4—4 frtot.

V. osztály. Fugyi, F.-Vásárhely, Less, M.-Kakucs, Rév; 5 egyház 2—2 frtot.

b) *Bekebelezetési* díjakat fizetnek bármely elnevezés alatt szolgálni kezdő, tiszteletes címet viselő egyének, mint: időközi lelkészek, vallástanárok, osztály-különbség nélkül 2 frtot; ezen esetben az egyházak nem fizetnek. A segédlelkészekért is 2 frt bekebelezési díj fizetendő, de ezen összeget az azokat kérő lelkész vagy egyház fizeti.

c) A tanítók bekebelezési díjul osztályzati különbség nélkül fizetnek 2 frtot; valamint az azokat hívó egyházak is.

d) *Ideiglenes* tanítók bekebelezési díja 1 frt — ezen összeget úgy ők, mint az egyházak is fizetik; a segédtanítók bekebelezési díja is 1 frt, de ezen összeget csak az azokat meghívók fizetik.

6. §. 3-ik jövedelemforrás: *a változási díjak*, az 1823-iki convent és fenálló gyakorlat szerint. A lelkészek változási díjul fizetnek 4 frtot, a tanítók 2 frtot, osztálybeli különbség nélkül — az egyházak is, az idézett conventi végzés szerint, mindkét esetben ugyanannyit fizetvén.

7. §. 4-ik jövedelemforrás: *az évnegyedenkénti hirdetésből bejövő perselypénz*.

8. §. 5-ik jövedelemforrás: a közigazgatás köréhez tartozó, némely lelkészeknél gyakorlata tapasztalható mulasztások, hanyagságok, főképen pedig a szavazatok beküldésének elmulasztása, vagy azok formaságának meg nem tartása miatti *bírságok*, melyek minden egyes esetben 1 frtban állapíttatnak meg. A hanyagság és a szavazásnál felmerült hibák miatt a felelősség a lelkészeket terheli.

9. §. 6-ik jövedelemforrás: *a vizsgáló küldöttségi díjak* azon esetben, ha azokat a kiküldöttek föl nem veszik.

10. §. 7-ik jövedelemforrás: *Az esperesi pecsétdíjak*, melyek nem az esperesnek szolgálnak jövedelmül, hanem a házi pénztárt illetik. E díjak fizettetnek az esperes által pecsét alatt kiszolgáltatni szokott következő okmányokért: *esperesi beleegyezés* (consensus) *elbocsátás*, *segéd-, vagy időközi lelkészek felhatalmazása* (facultatio). A pecsétdíj 1 frt, melyet az illetők az esperes által a közpénztárnokhoz áttett okmányok átvételekor a közpénztárnoknak kifizetni tartoznak. Ezen így beszedendő díjakról az esperes is rendes jegyzéket vezet. Ezen díjaknak fizetése alól indokolt esetekben az egyházmegye egyeseket mentesíthet.

11. §. 8-ik jövedelemforrás: *az egyházlátogatók napdíjai*. Ezek az egyházak által fizettetnek a 4. §-ban megállapított osztályzat szerint.

12. §. 9-ik jövedelemforrás: a közgyűlés jegyzőkönyvei árának visszatérítésén túl netalán fennmaradó fölösleg.

Nyomás alá a jegyzőkönyveket az esperes készíteti el külön díj nélkül, irodai átalánya terhére.

13. §. 10-ik jövedelemforrás : a *tőkepénz kamatai*.

14. §. A közpénztárt illető összes díjak az egyházlátogató küldöttség által beszedetvén: esperesi ellennyugta mellett, felelősség terhe alatt, a közpénztárnok számadása alá haladék nélkül beszolgáltatandók.

II. Pénztári kiadások.

15. §. A pénztári kiadások három rovat alá vonhatók, u. m. I. Gyűléstartás. II. Tisztviselők díjazása. III. Kiküldetési kiadások.

16. §. Ezen három nemű kiadások következőleg állapittatnak meg:

I. *Gyűlés tartására*: az esperesnek és az egyházi tanácsbíráknak a gyűlés tartalma alatt minden napról fejenként 3—3 frt.

Megjegyeztetvén, hogy a ki 3 hónap alatt napi díját ki nem veszi, az a pénztár javára visszamarad.

II. Tisztviselők fizetésére :

1. Esperesnek (tiszteletdíj, irodai átalány s postára járónak) 250 frt.
2. Két egyházi jegyzőnek á 32—32 frt (az írószerekkel együtt) 64 "
3. Pénztárnoknak 80 "
4. Ugyan annak, ha nem Váradon lakik, utpénz 20 "

III. Kiküldetési kiadások :

1. Egyházlátogatóknak napidíj személyenként 2 "
2. Egyházkerületre küldött egyházi és világi képviselőknek egy-egy gyűlésre fejenként 30 frt.
3. Egyházmegyei végzéssel kiküldött és számadás vizsgálatra esperes által behívott bizottsági, egyházi tagoknak, és az illető pénztárnokoknak, napi díj 3 "
4. Teremőrnek a gyűlések idején naponként 1—1 "
Az előszámlált meghatározott tételeken túl — egyházmegyei felhatalmazás nélkül — kiadni, a pénztárnok jogosítva nincsen.

17. §. A vizsgálatra kiküldöttek napidíjai, úgy az egyházi, mint a világi tagokra nézve 3—3 frtban állapittatnak meg, fuvar és ellátáson kívül. Ha előfogat nem adatik, annak díja a költség számításba felveendő.

18. §. A pénztárt illető hátralékokat — a tőkepénz kamatain kívül — a pénztárnok hajtja be, s ha az ő felszólítása sikertelen, az espereshez terjeszti be, ki azokat behajtatja.

III. Pénztár kezelés.

19. §. A pénztár kezelés egy pénztárnokra bízatik, ki kellő tekintettel nem csak erkölcsi, hanem anyagi biztosítékra is, a megyebeli papok közül választatik s a pénztárt, az esperes és közgyűlés ellenőrködése mellett, felelet alatt kezelendi.

20. §. A pénztárnoknak évenként 80 frt tiszteletdíj adatik s ha nem Váradon lakik, 20 frt utazási átalány.

21. §. Egyházaknak a közpénztár csak úgy kölcsönözhet, ha a kölcsönösszeg külön kivétel útján fedeztetik és ha ez egyház tagjai közül a kölcsönveendő összegért több vagyonos tag egyetemleges kötelezettséget vállal.

22. §. Magános személy, ingatlan vagyonra, következő kellékek mellett kölcsönözhet: vagyoni állását igazoló becsü levelet, adókönyvvvel hitellekkönyvileg bekebelezett kötvényt, s ha csak beltelekre adatik a kölcsön, a biztosítékul lekötendő épületek tűzkármentesítéséről szóló kötvényt és díjkötelezőt, mely a lejárat előtt megújítandó, tartozik a pénztárnoknak — utóbbit minden évben — átadni. A becsértéknek a kölcsön veendő összeget a földbirtoknál háromszorosan, s a háznál s belteleknél négyszeresen kell meghaladnia, a bekebelezett terhek kétszeres összegben vétetvén fel, a háromszorog, illetve négyszeres kiszámításánál, oly formán, hogy ily esetekben a becsértéket a már bekebelezett összeg kétszeres és a szándoklatba vett új kölcsön egyszeres mennyiségének egybeszámítása utáni háromszorognak, illetve négyszeresnek kell megütnie. Szőlőre kölcsönt adni nem lehet. — A kamatláb jelenleg 8%.

23. §. A pénztárnok kölcsönt csak az ügyész véleményezésére adhat, s az ügyész a közpénztár érdekében tett eljárásáért felelős s a beperlés végett hozzá áttett ügyekről évenként a tavaszi közgyűlés elé jelentést tenni köteles.

24. §. A pénztárnoknak kötelessége lévén a pénztár hű és gondos kezelése, felelet terhe alatt gondoskodnia kell arról, hogy a pénztár pénze gyümölcstelenül soha ne heverjen, hanem lehető legrövidebb idő, p. o. a felvételtől számítandó legfeljebb 15 nap alatt kiadassék. Ha pedig kölcsönvevő nem jelentkeznék, a heverő pénzt takarékpénztárba beadni köteles.

25. §. A pénztár kiadott tőkének évi kamatai a pénz felvételekor előre lefizetendők.

26. §. A kölcsönösszeg után a kamat csak egy évig fizetendő, egy év után azonban a tőke legalább 10%-kal törlesztendő oly formán, hogy az egész összeg legfeljebb 10 év alatt letörlesztve legyen. — A pénztárnok saját felelősségére, kivételesen megengedheti, hogy valamely évnek törlesztési összege a következő évi összeggel együttesen fizetessék le. Ezzel szemben azonban a pénztárnoknak joga leend, — különösen a biztosíték elértéktelenedése esetén, a kölcsönt tetszése szerint felmondani. Ezen határozat az eddigi kölcsönök törlesztésére is visszaható erővel bír.

27. §. A pénztárnok tartozik rendes naplót vinni s abba minden bevételeit és kiadásait pontosan bejegyezni s az esperesnek vizsgálat végett bármikor bemutatni. Az esperes köteles vagy maga, vagy helyettese által a tanácsbírák közül maguk mellé veendő taggal a pénztárt legalább fél évenként megvizsgálni s a tapasztaltakról az egyházi törvények 134. §-ához képest az egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tenni.

28. §. A pénztárnok minden évben, a tavaszi közgyűlésen, a pénztárnak egész állásáról, mulaszt-

hatatlanul pontos számadást fog előmutatni, — a bevételt és kiadást, a hozzájuk mellékelte kötvények, ellennyugták s nyugták s más oklevelekkel együtt világos számadásban előterjesztvén. A pontosan, két példányban készítendő s a számvevő bizottság által aláírt számadást a közgyűlés, minden más teendői előtt megvizsgálja s felmentés csak azon záradékkal: „*a szokott fenntartás mellett*“ adandó meg. A vizsgálaton átment számadás egyik példánya azonnal levéltárba tétetik, másika egyházanként köröztetvén, a körut bevégeztével a pénztárnoknak visszaadatik.

29. §. A pénztári alapszabályok minden hatodik évben vizsgálat alá vétetnek, a szükség és változható körülményekhez képest azonban időközben is módosíthatnak.

30. §. Ezen alapszabályok kinyomatási költségét a közpénztár viseli.